

A KSH jelenti

2018. I. félév

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

A KSH JELENTI
GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM
2018. I. félév

Budapest, 2018

© Központi Statisztikai Hivatal, 2018

ISSN 1219–6754

A kézirat lezárásának dátuma: 2018. szeptember 5.

Felelős kiadó: Dr. Vukovich Gabriella elnök

Felelős szerkesztő: Bódiné Vajda Györgyi főosztályvezető

Nyomdai Kivitelezés: Xerox Magyarország Kft. – 2018.074

TARTALOM

GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM, 2018. I. félév	5
Összefoglalás.....	5
RÉSZLETES ÁTTEKINTÉS	9
<i>Makrogazdasági folyamatok</i>	<i>9</i>
Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok	9
Külkereskedelem	17
<i>Ágazati teljesítmények.....</i>	<i>24</i>
Mezőgazdaság	24
Ipar	26
Energia	31
Építőipar	33
Lakásépítés, ingatlanforgalom	34
Kiskereskedelem.....	37
Turizmus, vendéglátás.....	38
Szállítás, közlekedés.....	40
<i>Termelői és fogyasztói árak</i>	<i>43</i>
Mezőgazdasági termelői árak.....	43
Ipari, építőipari termelői árak	43
Fogyasztói árak	46
<i>Társadalmi és jövedelmi folyamatok</i>	<i>50</i>
Demográfiai helyzet.....	50
Munkaerőpiac, keresetek	52
Személy sérüléses közúti közlekedési balesetek.....	60
FÜGGELÉK	62

Megjegyzések

Az adatok forrása, ahol más megjegyzés nincs, a KSH adatgyűjtése.

A százalék- és viszonyszámok kiszámítása kerekítés nélküli adatok alapján történt. A kerekített részadatok összegei eltérhetnek az összesen adattól.

Az indexek, ahol más megjegyzés nincs, összehasonlító áron szerepelnek. Az évközi havi, illetve negyedéves adatok általában előzetesnek tekintendők, a későbbiek során módosulhatnak.

A nemzetközi konjunktúra-jelzőszámok esetében Magyarország adatait a többi országgal összehasonlítható módszer alapján számítva közöljük.

Jelmagyarázat:

- = a jelenség nem fordult elő
- .. = az adat nem ismeretes
- 0 = a mutató értéke olyan kicsi, hogy kerekítve zérust ad
- x = a mutató nem értelmezhető
- + = előzetes adat
- R = revidált adat
- , | = a vonallal elválasztott adatok összehasonlíthatósága korlátozott

GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM, 2018. I. félév

Összefoglalás

Makrogazdasági folyamatok

- 2018 I. félévében folytatódott a több mint öt éve tartó konjunktúra a magyar gazdaságban: a **GDP volumene** 4,7%-kal emelkedett az egy évvel korábbi, magas bázishoz képest.
- A gazdasági teljesítmény növekedéséhez 2018 I. félévében – akárcsak egy évvel korábban – hozzájárult az is, hogy a **nemzetgazdasági beruházások** volumene 13%-kal meghaladta a 2017. I. félévét. A beruházási aktivitás a legtöbb nemzetgazdasági ágban nőtt. Anyagi-műszaki összetétel szerint az építési beruházások volumennövekedése 14, a gép- és berendezésberuházásoké 13% volt.
- A **külkereskedelmi termékforgalomra** vonatkozó első becslésünk szerint 2018 I. féléve során a kivitel **értéke** 4,9, a behozatalé 6,3%-kal több volt az egy évvel korábbinál. Az aktívum 4,3 milliárd eurót tett ki, 432 millió euróval kevesebbet a 2017. első hat havinál. A **január–májusi** adatok szerint a termékforgalom **volumene** exportban 4,7, importban 6,3%-kal nőtt 2017 azonos időszakához viszonyítva.
- 2018 I. félévében a – turizmussal együtt számított – **szolgáltatások exportja** 11,8 milliárd, **importja** 7,6 milliárd eurót tett ki.

Ágazati teljesítmények

- 2018-ban a szántó 56%-án termesztett **gabonafélék vetésterülete** (2 millió 410 ezer hektár) 13 ezer hektárral kisebb volt az egy évvel korábbinál. A búza kiterjedése (970 ezer hektár) 6,7%-kal nőtt, a kukoricáé (956 ezer hektár) 4,4%-kal csökkent. Repcével az előző évinél 12%-kal nagyobb, 343 ezer hektáron foglalkoztak, ez történelmi rekord.
- 2018. június 1-jén a főbb **haszonállatfajok** közül a 880 ezres szarvasmarha-állomány 1,8, a 2,9 milliós sertésállomány 1,9%-kal nagyobb volt az egy évvel korábbinál. A juhek száma (1,2 millió) 2017. június 1-jéhez képest 1,1, a tyúkoké (34,8 millió) 2,2%-kal csökkent.

- 2018 I. félévében az **ipari termelés** volumene 3,5%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A növekedést elsősorban a belső kereslet bővülése okozta: a hazai eladások volumene 5,7, az exporté 1,6%-kal nőtt.
- 2018 első négy hónapjában az ország **energiafelhasználása** hullámvázán alakult. Összességében január–júniusban a hazai fogyasztás 411 petajoule volt, 1,9%-kal több a 2017. azonos időszakánál.
- Az **építőipari termelés** 2018 I. félévében összehasonlító áron számítva 19%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. Az építményfőcsoportok közül a termelési érték 59%-át adó épületek építése 14, a 41%-kal részesedő egyéb építményeké 28%-kal bővült.
- 2018 I. félévében az egy évvel korábbinál 30%-kal több, 6517 **új lakás épült**, a **kiadott építési engedélyek és egyszerű bejelentések** alapján építendő lakások száma 8,9%-kal, 18 066-ra csökkent.
- A 2018 I. negyedévi előzetes adatok a **lakáspiaci forgalom** 9,4%-os erősödését mutatták, 22,1 ezer lakás adásvétele történt meg. Az eladott lakásoknak csupán mindössze 2,7%-a volt új építésű. Az új és a használt **lakások ára** egyaránt 12%-kal lett magasabb az előző év azonos időszakánál.
- A **kiskereskedelmi üzletek forgalmának** volumene az I. félévben 6,9%-kal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az összforgalom 46%-át kitevő élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletek eladásai 4,4, a nem élelmiszertermék jellegű üzletek forgalma 9,8%-kal emelkedett.
- 2018 I. félévében a **kereskedelmi szálláshelyeken** 5,5 millió vendég 13,0 millió vendégéjszakát töltött el, ez 6,8, illetve 5,3%-kal haladta meg az előző év azonos időszakit.
- 2018. I. félévben a nemzetgazdaság árutonna-kilométerben kifejezett **áruszállítási teljesítménye** 3,9%-kal alacsonyabb volt, mint 2017 ugyanezen időszakában. A nemzetközi forgalom teljesítménye 7,1%-kal elmaradt az egy évvel korábbtól, a belföldié ugyanakkor 5,9%-kal meghaladta azt.

Termelői és fogyasztói árak

- A **mezőgazdasági termelői árak** 2018 júniusában és január–júniusban nem változtak az előző év azonos időszakához képest. A **ráfordítási árak** az első félévben 2,3%-kal voltak magasabbak, mint egy évvel korábban. Az **agrárrolló** (a termelőiár- és a ráfordításiár-index hányadosa) értéke 97,8% volt.
- 2018 I. félévében az **ipari termékek** 4,4%-kal kerültek többbe, mint az előző év azonos időszakában. A belföldi értékesítések és az export árai egyaránt 4,4%-kal nőttek.
- Az **építőipari termelői árak** 2018 I. félévében átlagosan 8,7%-kal emelkedtek az előző év azonos időszakához viszonyítva, nagyobb mértékben, mint az utóbbi tíz év I. féléveiben.
- **2018. január–júliusban a fogyasztói árak** átlagosan 2,5%-kal magasabbak voltak az előző év azonos időszakánál. A tartós fogyasztási cikkek kivételével az egyes kiadási főcsoportok árszínvonala emelkedett.

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

- 2018 I. félévét kevesebb halálozás és születés, valamint mérsékeltőbb **természetes fogyás** jellemezte az egy évvel korábbinál.
- **2018 II. negyedévében** többen dolgoztak és kevesebben voltak munka nélkül, mint egy évvel azelőtt, így a gazdaságilag aktívak száma és aránya bővült, az inaktívaké csökkent. A 15–64 évesek körében a **foglalkoztatottsági ráta** 69,3, a **munkanélküliségi ráta** 3,6% volt.
- 2018 I. félévében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók nemzetgazdasági szinten átlagosan bruttó 324 400 forintot kerestek, 11,9%-kal többet az egy évvel korábbinál. A **nettó átlagkereset** családi adókedvezménnyel korrigált összege 224 300 forintra becsülhető, míg a kedvezmény nélküli nettó kereseti átlag ugyancsak 11,9%-kal, 215 700 forintra emelkedett.
- 2018 I. félévében az előző év azonos időszakánál 4,8%-kal több (7570) közúti közlekedési **balesetben** 286-an haltak meg, 2411-en súlyosan és 7380-an könnyebben sérültek meg. A balesetek 8,5%-át okozták ittasan.

Összefoglaló adatok

Mutató	2017	2017. III. negyedév	2017. IV. negyedév	2018. I. negyedév	2018. II. negyedév
Volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest, %					
Bruttó hazai termék (GDP)	4,1 ^R	4,1 ^R	4,5 ^R	4,5 ^R	4,9
Beruházás	23,3 ^R	18,8 ^R	24,8 ^R	10,8 ^R	15,3
A háztartások tényleges fogyasztása	4,1	4,7 ^R	5,1 ^R	5,3 ^R	4,8
A GDP százalékában					
Kormányzati szektor nettó hitelnyújtása, -felvétele	-2,0	-3,8	-6,3	-1,1	..
Ezer darab					
Az épített lakások száma	14,4	3,0	6,4	3,4	3,1
Mutató	2017	2018. január–március	2018. február–április	2018. március–május	2018. április–június
A 15–64 éves népességén belül, %					
Munkanélküliségi ráta	4,2	3,9	3,9	3,7	3,6
Foglalkoztatási arány	68,2	68,7	68,8	69,1	69,3
Mutató	2017	2018. április	2018. május	2018. június	2018. január–június
Száma, fő					
Élveszületések	91 577	6 716 ⁺	7 073 ⁺	7 511 ⁺	43 069 ⁺
Halálozások	131 674	10 537 ⁺	9 953 ⁺	9 389 ⁺	66 869 ⁺
Természetes szaporodás/fogyás	-40 097	-3 821 ⁺	-2 880 ⁺	-1 878 ⁺	-23 800 ⁺
Millió euró					
Külkereskedelmi termékforgalom					
behozatali értéke	92 499	8 075	8 484	8 502 ⁺	49 098 ⁺
kiviteli értéke	100 581	8 593	9 080	9 573 ⁺	53 388 ⁺
egyenlege	8 082	517	596	1 070 ⁺	4 290 ⁺
Változás az előző év azonos időszakához képest, %					
Behozatal volumene	8,2	16,2	2,4	..	6,3 ^{a)}
Kivitel volumene	5,8	11,7	0,0	..	4,7 ^{a)}
Mezőgazdasági termelői árak	5,6	1,2	0,6	0,0	0,0
Ipari termelés volumene	4,6	7,6	0,4	4,2	3,5
Ipari belföldi értékesítésének volumene	3,3	6,4	3,1	6,7	5,7
Ipari exportértékesítés volumene	5,1	8,1	-2,0	2,8	1,6
Feldolgozóipari új rendelések volumene	–	7,9	2,9	12,5	–
Ipari termelői árak	3,3	2,7	5,3	7,5	4,4
Építőipari termelés volumene	29,7	14,2	15,3	28,2	19,1
Kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumene	5,2	4,4	7,1	6,8	6,9
Kereskedelmi szálláshelyek					
összes vendégei	6,9	1,7	9,4	1,5	6,8
összes vendégéjszakái	7,7	-0,8	7,5	-0,4	5,3
Alkalmazásban állók létszáma ⁺	1,6	1,7	1,4	1,2	1,5
Bruttó átlagkereset, nominális ⁺	12,9	12,6	10,9	11,2	11,9
Nettó átlagkereset, nominális ⁺	12,9	12,6	10,9	11,2	11,9
Fogyasztói árak ^{b)}	2,4	2,3	2,8	3,1	2,3

^{a)} 2018. január–május.

^{b)} 2018. július: 3,4%.

RÉSZLETES ÁTTEKINTÉS

Makrogazdasági folyamatok

Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok¹

2018 I. félévében folytatódott a **globális gazdaság** bővülése, a fejlettebb országokat tömörítő OECD egészére számított GDP volumene a 2018. I. negyedévi 2,6% után a II. negyedévben 2,5%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. A növekedés dinamikája harmadik negyedéve lassul. A globális gazdasági folyamatokra kihatott az Egyesült Államok külgazdasági politikája, a kőolaj drágulása és a főbb jegybankok szigorodó monetáris politikája.

A **magyar** gazdaságban folytatódott a több mint öt éve tartó konjunktúra: a **GDP volumene 2018 II. negyedévében** 4,9%-kal emelkedett az egy évvel korábbi, magas bázishoz képest.² Ennél dinamikusabb növekedés közel 13 éve nem történt. A bővüléshez a gazdaság legtöbb területe hozzájárult, a legnagyobb mértékben a piaci alapú szolgáltatások. A szezonálisan és naptárhatással kiigazított index szerint a gazdasági teljesítmény az előző év azonos időszakához viszonyítva – az uniós átlagnál nagyobb mértékben – 4,7, az előző negyedévhez képest 1,0%-kal bővült.

¹ Források: Európai Központi Bank; Eurostat; FAO; Fed; Magyar Nemzeti Bank; National Bureau of Statistics of China; Nemzetközi Valutaalap; OECD; U.S. Energy Information Administration.

² A 2018. október 2-án publikált *Magyarország nemzeti számlái, 2017 (2. előzetes adatok)* című kiadvány keretében frissített negyedéves adatok idősorai alapján.

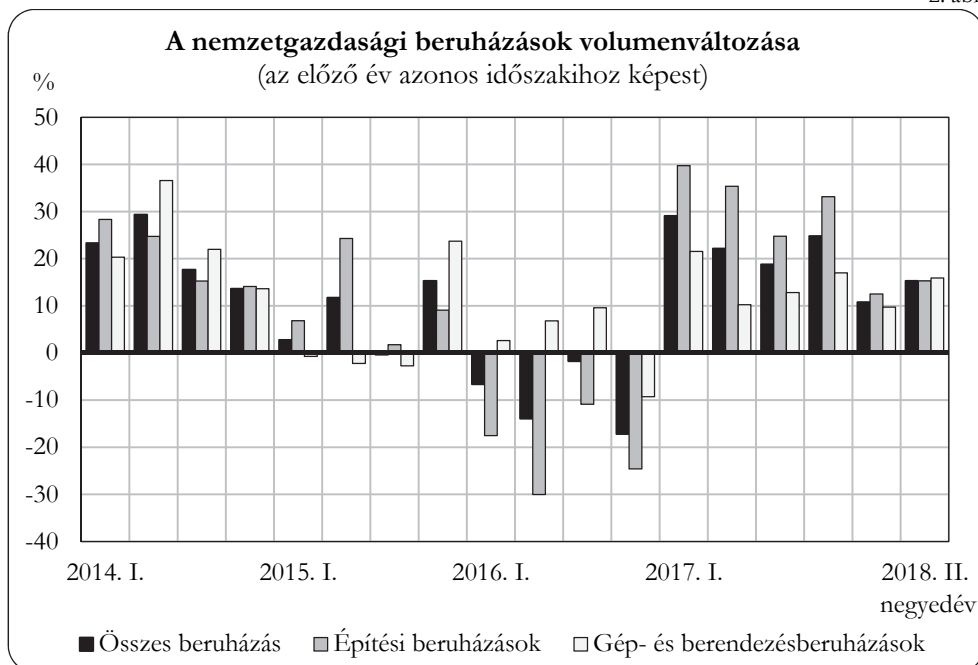
1. ábra

2018 I. félévében a magyar gazdaság teljesítménye – kiigazítatlan adatok szerint – 4,7%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. Ehhez a termelési oldalon a leginkább a piaci alapú szolgáltatások járultak hozzá, de számottevő mértékben támogatta a bővülést az ipar és a kis súlyú építőipar volumennövekedése. A felhasználási oldalon az egy évvel korábbihoz hasonlóan a háztartások tényleges fogyasztása mellett a beruházási teljesítmény alakulása segítette a gazdasági növekedést: előbbi volumene 4,7, utóbbié – az I. negyedévi 11 és a II. negyedévi 15%-os emelkedés következtében – 13%-kal haladta meg az egy évvel korábbi, magas bázist. Ezzel szemben a külkereskedelmi forgalom összességében lassította a gazdasági növekedés ütemét: az import volumennövekedése (7,3%) meghaladta az exportét (6,4%), a többlet mérséklődött.

A nemzetgazdasági beruházások volumennövekedése csaknem a teljes nemzetgazdaságot érintette. Anyagi-műszaki összetétel szerint az építési beruházások volumene 14, a gép- és berendezésberuházásoké 13%-kal nagyobb volt a 2017. I. félévinél.

2. ábra

Az I. félévi beruházási teljesítmény mintegy felét megvalósító, **legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások** I. negyedévi, az egy évvel korábbihoz képest mérséklődő beruházási volumenét a II. negyedévben 10%-os növekedés követte, ami a félév alatt 4,6%-os bővülést eredményezett. A **költségvetési szerveknél** ugyanakkor mindkét negyedévben jelentősen nőtt, így összességében másfélszeresére bővült a beruházások volumene az előző év azonos időszakához viszonyítva.

2018 I. félévében a nemzetgazdasági ágak többségében emelkedett a beruházási aktivitás az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A legnagyobb súlyú nemzetgazdasági ágak közül a leginkább a **szállítás, raktározás** területén nőtt a fejlesztések volumene (16%-kal), elsősorban út-, autópálya-, vasútépítések és -felújítások, továbbá a szállítással foglalkozó vállalkozások növekvő investíciói hatására. Az **ingatlanügyletek** beruházási volumene 11%-kal haladta meg az egy évvel korábbi, amiben a lakásépítések és -felújítások folytatódó bővülése mellett bérbeadási célú ingatlanfejlesztések (pl. irodaházak, raktárak) is szerepet játszottak. A nemzetgazdaság legnagyobb beruházó területének számító **feldolgozóipar** – az I. negyedévi 3,8%-os csökkenés és a II. negyedévi 3,2%-os növekedés következtében – az I. félévben lényegében az egy évvel korábbihoz hasonló volumenű beruházást valósított meg (-0,1%). Az év első hat hónapjában a feldolgozóipari alágak nagyobb hányadában mérséklődtek a beruházások. Ugyanakkor jelentős növekedés következett be a villamosberendezés-gyártásban, a gép,

gépi berendezés gyártásában, a kokszyártás, kőolaj-feldolgozásban, a gumi-, műanyag- és építőanyag-iparban, emellett – a II. negyedévi csökkenés ellenére – nőtt a fejlesztések volumene a feldolgozóipar legnagyobb súlyú területén, a járműgyártásban is. A három legnagyobb beruházó nemzetgazdasági ághoz – a feldolgozóiparhoz, az ingatlan-ügyletekhez és a szállítás, raktározáshoz – az I. félévi fejlesztések 57%-a kötődött, ami az alacsonyabb feldolgozóipari részesedés következtében 3,4 százalékponttal kisebb hányad volt a 2017. azonos időszakánál.

1. tábla

A 10 legnagyobb* beruházó nemzetgazdasági ág beruházási teljesítménye

Nemzetgazdasági ág	2018. II. negyedév		2018. I. félév	
	meg- oszlás	volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest	meg- oszlás	volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest
Nemzetgazdaság összesen	100,0	15,3	100,0	13,4
Ezen belül:				
feldolgozóipar	24,9	3,2	26,9	-0,1
ingatlanügyletek	15,5	7,9	16,5	10,8
szállítás és raktározás	16,3	21,9	13,5	16,1
közigazgatás	7,4	75,5	6,9	76,4
kereskedelem	5,9	9,7	6,2	7,5
mezőgazdaság	4,9	-1,5	5,0	-1,3
energiaipar	3,7	66,6	3,4	38,4
adminisztratív szolgáltatás	3,2	43,5	3,3	33,3
művészet és szabadidő	3,3	21,1	3,1	33,5
információ és kommunikáció	2,5	-19,4	2,9	-2,6

* A 2018. I. félévi beruházások teljesítményértéke alapján.

A további nemzetgazdasági ágak közül az I. félév során a **kereskedelem** területén 7,5%-kal nagyobb volumenű fejlesztések valósultak meg, mint egy évvel korábban, amiben a kiskereskedelem mellett a nagykereskedelmi hálózatok és a gépjármű-kereskedelemmel foglalkozó vállalkozások is szerepet játszottak. Az **energiaipar** инвестиációinak 38%-os bővülésében naperőművek telepítésének, a **művészet, szórakoztatás, szabadidő** területén megvalósult egyharmados növekedésben pedig sporttal és kultúrával összefüggő nagyprojekteknek volt jelentős szerepük. Az **építőipari** szervezetek a gazdasági konjunktúra hatására 35%-kal növelték tárgyieszköz-fejlesztéseiket. A **vendéglátásban** a szállodaépítések és -felújítások folytatódása, a **pénzügyi szolgáltatásban** főként informatikai eszközök beszerzése eredményezte a beruházási teljesítmények 17, illetve 34%-os emelkedését. Ugyanakkor az első hat hónapban – a feldolgozóipari stagnálás mellett – még a **mezőgazdaságban** és

az **információ, kommunikáció** területén is valamelyest elmaradt a beruházások volumene az egy évvel korábbtól.

A főként költségvetési finanszírozású területek fejlesztési lehetőségeit nagymértékben meghatározzák az uniós források. Ez év január–júniusában a **közigazgatásban** 76, az **oktatásban** 38%-kal nőtt a beruházások volumene, ami előbbi ágban elsősorban a rend-, a katasztrófa- és a honvédelemmel összefüggő, utóbbiban a felsőoktatáshoz kötődő beruházásoknak köszönhető. Az **egészségügyi szolgáltatások** beruházásainak I. félévi 11%-os bővülését főként a fekvőbeteg-ellátásban megvalósult I. negyedévi fejlesztések eredményezték, a II. negyedévi investíciók ugyanis némileg elmaradtak az egy évvel korábbtól.

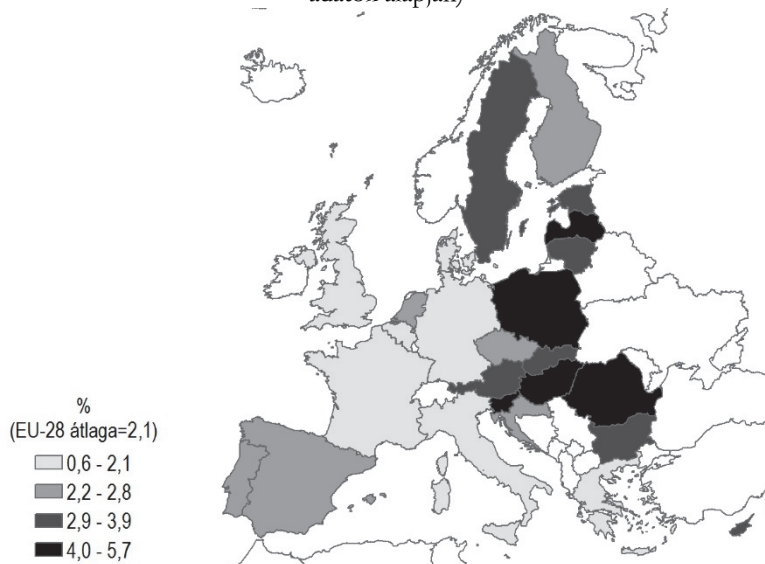
Az előzetes adatok alapján az **Európai Unió³ (EU-28)** tagországainak együttes GDP-je 2018. II. negyedévben 2,1%-kal⁴ meghaladta az előző év azonos időszakit. (Az **eurózóna** gazdasága hasonló mértékben nőtt, mint az EU-28 egésze.) A növekedési ütem mértéke lassult a korábbi negyedévekhez képest. Az unió öt legnagyobb nemzetgazdasága közül négy (a német, a francia, az egyesült királyságbeli és az olasz) az uniós átlagnál kisebb mértékben növekedett, a spanyol gazdaság bővülése viszont meghaladta azt. A korábbi negyedévhez hasonlóan a legdinamikusabb bővülést a 2004 óta csatlakozott tagországok érték el, a leginkább Málta (5,7%), Lengyelország (5,0%) és Magyarország (4,7%) növekedett. A többi visegrádi ország közül Szlovákiában a GDP volumene 3,9, Csehországban 2,4%-kal lett magasabb.

³ A kézirat lezárásának időpontjában a 2018. II. negyedévi gazdasági teljesítményre vonatkozó adatok 26 tagországra és az EU egészére álltak rendelkezésre. Az Európai Unió gazdasági folyamatait meghatározó mutatók (ipar, ipari termelői árak, kiskereskedelem, munkaerőpiac, fogyasztói árak) alakulásáról az adott témakör részletes áttekintésében olvashat.

⁴ Az EU-28 és a tagországok adatai szezonálisan és naptárhatással kiigazítottak, kivéve Szlovákiát, ami csak szezonális kiigazítást tartalmaz.

3. ábra

A GDP volumenváltozása az uniós tagállamokban, 2018. II. negyedév*
(az előző év azonos időszakához képest, szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok alapján)

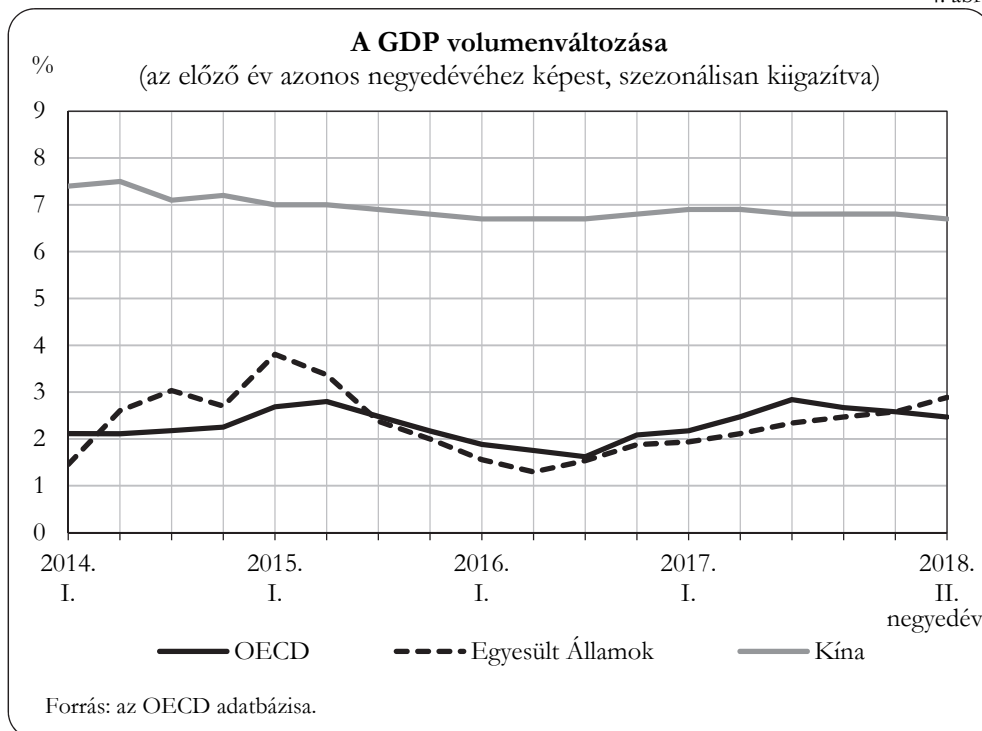
* A kézirat lezárásának időpontjában az adatok 26 tagországra és az EU egészére álltak rendelkezésre. Szlovákia adata szezonálisan kiigazított. Forrás: Eurostat.

Az **Egyesült Államok**⁵ gazdasági teljesítménynövekedése több mint egy éve fokozatosan gyorsul, a GDP volumene a 2018. I. negyedévi 2,6%-os bővülést követően 2018 II. negyedévében 2,9%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Ehhez hozzájárultak az adórendszerreform hatásai is. 2018. II. negyedévben a bruttó állóeszköz-felhalmozás és a kormányzati fogyasztási kiadások élénkebb bővülése (5,1, illetve 1,1%) segítette a gazdasági növekedés gyorsulását, emellett a háztartások fogyasztása is emelkedett (2,6%-kal). Az export volumennövekedése (5,7%) jóval meghaladta az importét (4,2%), a külkereskedelmi deficit pedig kismértékben csökkent. A termelési oldalon az ipari termelés növekedése 2018 első hat hónapjában tovább fokozódott, 3,5%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A gazdasági élénkülés következtében a munkanélküliek aránya alacsonyabb lett (2018. I. félévben 4,0% volt), a fogyasztói árak emelkedése (2,5%) pedig gyorsult.

⁵ Az Egyesült Államokra vonatkozó GDP-adat és annak részei szezonálisan kiigazítottak.

Az előzetes adatok szerint – az import terén az egyik legfontosabb külkereskedelmi partnerünknek számító – **Kínában** a GDP volumene 2018. II. negyedévben 6,7, az I. félévben 6,8%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. (A gazdasági teljesítmény 2015 III. negyedéve óta 6,7–6,9% közötti ütemben nő.) Az év első felében a nemzetgazdaság mindegyik főbb területén emelkedett a hozzáadott érték, közülük az feldolgozóiparé 6,6, a kereskedelmé 6,7%-kal. A termék-külkereskedelemben Kína exportforgalma – folyó áron – 4,9, az importforgalma 12%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest.

4. ábra

A **forint árfolyama** 2018 első négy hónapjában 308 és 315 forint/euró között ingadozott, május és június folyamán viszont jelentősen veszített az értékéből, így június végén 1 euróért 328,60 forintot, az egy évvel korábbinál 6,4%-kal többet kellett fizetni. A forint euróval szembeni 2018. január–júniusi átlagárfolyama 314,08 forint/euró volt, ez 1,5%-os gyengülést jelent az egy évvel korábbihoz képest. 2018 májusában és júniusában a hazai fizetőeszköz az amerikai dollárral szemben szintén veszített az értékéből, június végén a forint/amerikai dollár árfolyam (282,06 forint/amerikai dollár) 4,1%-kal magasabb volt az egy évvel korábbinál. A forint árfolyamának alakulására hatással volt a főbb külföldi jegybankok szigorodó monetáris politikája és néhány fejlődő országgal kapcsolatos kockázatok fokozódása.

Az Európai Központi Bank (EKB) a jegybanki alapkamatot változatlanul hagyta 2018 I. félévében, viszont számos intézkedést hozott a korábbi, lazítást célzó programok kivezetésére. Ugyanakkor az Egyesült Államokban a jegybank szerepét betöltő Fed kétszer is emelt az alapkamaton.

2. tábla

Árfolyamok, 2018. I. félév

Megnevezés	Árfolyam					Átlagárfolyam	
	időszak elején	minimum értéke	maximum értéke	időszak végi		értéke	változása az előző év azonos időszakához képest, %
				értéke	változása az előző év azonos időszakához képest, %		
Forint/amerikai dollár	256,46	247,76	283,95	282,06	4,1	259,68	-9,2
Forint/euró	309,57	308,33	328,60	328,60	6,4	314,08	1,5
Brent (amerikai dollár/hordó)	66,65	61,94	80,42	77,44	64,5	70,67	37,0

Forrás: Eurostat, Magyar Nemzeti Bank, U.S. Energy Information Administration.

Az Európában irányadó **Brent** árát jellemző, 2017 júniusában kezdődött növekvő tendencia 2018 májusában megtorpant, amikor több mint hároméves csúcsra emelkedett a kőolaj hordónkénti ára. 2018 június végén egy hordó olaj ára 64, a félév folyamán pedig átlagosan 37%-kal került többbe az egy évvel korábbinál. (Ezzel párhuzamosan a hazai járműüzemanyagok január-júniusban 3,6%-kal drágultak az előző év azonos időszakához képest.)

Az ENSZ Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Szervezete (FAO) számításai szerint a **globális élelmiszerárak**⁶ 2018 I. félévében gyakorlatilag nem változtak az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A termékcsoportok közül a legnagyobb mértékben (26%-kal) a cukor ára esett vissza, a tendencia több mint egy éve tart. (Ezzel párhuzamosan a cukor hazai fogyasztói ára is számottevően, 17%-kal alacsonyabb volt az előző év azonos időszakánál.) Az olajok ára szintén csökkent (9,3%-kal), ugyanakkor a gabonafélék, a tejtermékek és a húsfélék átlagára nőtt (11, 3,3, illetve 1,9%-kal).

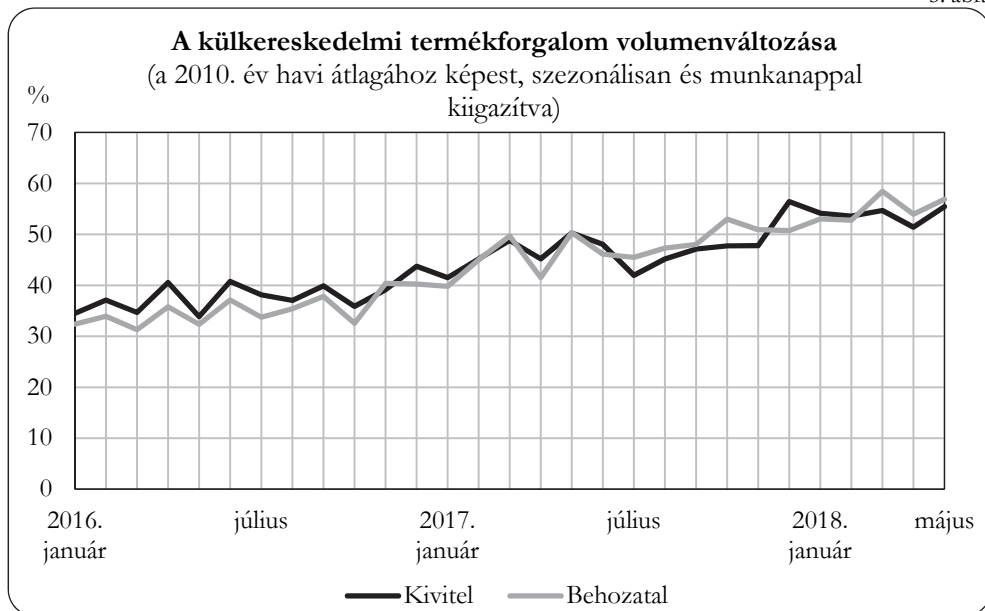
Külkereskedelem

A **külkereskedelmi termékforgalomra** vonatkozó első becslésünk szerint **2018 I. félévében** a kivitel értéke 53,4 milliárd eurót tett ki, 4,9%-kal nagyobb összeget, mint egy évvel korábban. A behozatal értéke 49,1 milliárd euró volt, 6,3%-kal meghaladta a 2017. I. félévét. A külkereskedelmi többlet 4,3 milliárd eurót tett ki, 432 millió euróval kevesebbet a 2017. első hat havinál. Az elmúlt évek I. félévi egyenlegeit tekintve az aktívum az ideinél legutóbb 2014-ben volt kisebb.

A részletesen feldolgozott, **2018. január–májusi** adatok szerint a külkereskedelmi termékforgalom **volumene** exportban 4,7, importban 6,3%-kal nőtt 2017 azonos időszakához viszonyítva. A kivitel értéke az első öt hónapban 43,8 milliárd, a behozatalé 40,6 milliárd euró volt.

⁶ A FAO az élelmiszerár-indexen belül alindexeket tesz közzé a gabonafélék, az olajok, a cukor, a tejtermékek, valamint a húskészítmények árváltozásáról. Az indexeket 55 nyersanyag áralakulása alapján állítják össze, és havonta jelentetik meg.

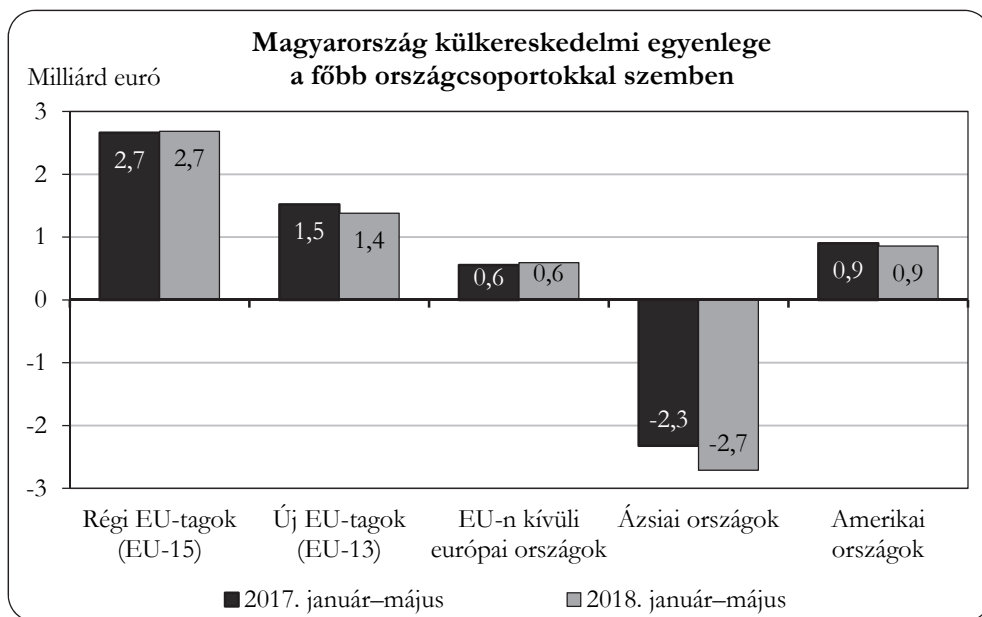
5. ábra

2018. január–májusban a forgalom forintban mért árszínvonala és a cserearány is alig változott az egy évvel korábbihoz képest. Számszerűen a kivitel **forintárszínvonala** 0,2, a behozatalé 0,4%-kal haladta meg az egy évvel ezelőttit, a **cserearány** így 0,2%-kal romlott. A **forint** az első öt hónap átlagában az euróhoz képest 0,8%-kal leértékelődött, a dollárhoz viszonyítva azonban 11%-kal erősebb volt, mint 2017 ugyanezen időszakában.

A január–májusi adatok alapján exportunk négyötödét, importunk több mint háromnegyedét az **Európai Unió tagországaival** bonyolítottuk le. Ebben a viszonylatban a forgalom euróértéke az átlagosnál mintegy 1 százalékponttal gyorsabb ütemben bővült, a változás mértéke kivitelben 5,4, behozatalban 6,6% volt a 2017. január–májusihoz képest. A tagországokkal folytatott külkereskedelmünkben 4,1 milliárd eurós aktívum keletkezett az első öt hónap során, ami az egyenleg 118 millió eurós romlását jelenti. Az import értéknövekedése a régi és az új tagországok viszonylatában is meghaladta valamelyest az exportét. Az összes termékforgalomból 56%-os aránnyal részesedő régi tagállamok (EU-15) esetében a behozatal 6,0%-os bővülése 0,6 százalékponttal múlta felül a kivitelét, aminek hatására a mérleg nem változott számottevően. A 2004 óta csatlakozott 12 új tagország viszonylatában az import 8,1, az export 5,3%-kal lett nagyobb. Így az egyenleg 140 millió euróval vált kedvezőtlenebbé a 2017. január–májusihoz képest. Az uniós forgalomban keletkezett aktívum mintegy kétharmada a régi, a fennmaradó része az új tagállamok vonatkozásában alakult ki.

6. ábra

Az **Európai Unión kívüli országok** esetében kivitelünk euróértéke 1,1%-kal mérséklődött, a behozatalé 3,7%-kal bővült 2017 első öt hónapjához viszonyítva. Az egyenleg ebben a fő relációban is kedvezőtlenebbé vált, a 844 millió eurós deficit 434 millió euróval több a tavaly ilyenkorinál. A mérlegromlás leginkább az ázsiai országokkal lebonyolított áruforgalom alakulásával magyarázható, amelynek egyenlege 391 millió euróval romlott, nagyjából az import 6,6%-os bővülésének betudhatóan. Az ázsiai országokból importált ruházati termékek értéke 2,8-szeresére nőtt, és 105 millió eurót tett ki 2018 első öt hónapjában.

3. tábla

**A külkereskedelmi termékforgalom alakulása országcsoportok szerint,
2018. január–május**

(%)

Országcsoport	Kivitel			Behozatal		
	volumen- index	érték- index ^{a)}	megoszlás ^{a)}	volumen- index	érték- index ^{a)}	megoszlás ^{a)}
	2017. január– május=100,0			2017. január– május=100,0		
<i>Európai Unió (EU-28)</i>	<i>105,5</i>	<i>105,4</i>	<i>80,3</i>	<i>105,8</i>	<i>106,6</i>	<i>76,7</i>
Régi tagállamok (EU-15)	105,7	105,4	57,4	105,1	106,0	55,3
Új tagállamok (EU-13)	104,7	105,3	22,9	107,7	108,1	21,4
<i>EU-n kívüli országok</i>	<i>101,4</i>	<i>98,9</i>	<i>19,7</i>	<i>108,1</i>	<i>103,7</i>	<i>23,3</i>
Ebből:						
Ázsiai országok	..	97,0	5,4	..	106,6	12,5
EU-n kívüli európai országok	..	102,2	8,7	..	101,3	8,0
Amerikai országok	..	92,5	4,2	..	90,4	2,4
Összesen	104,7	104,1	100,0	106,3	105,9	100,0

^{a)} Euró adatokból számítva.

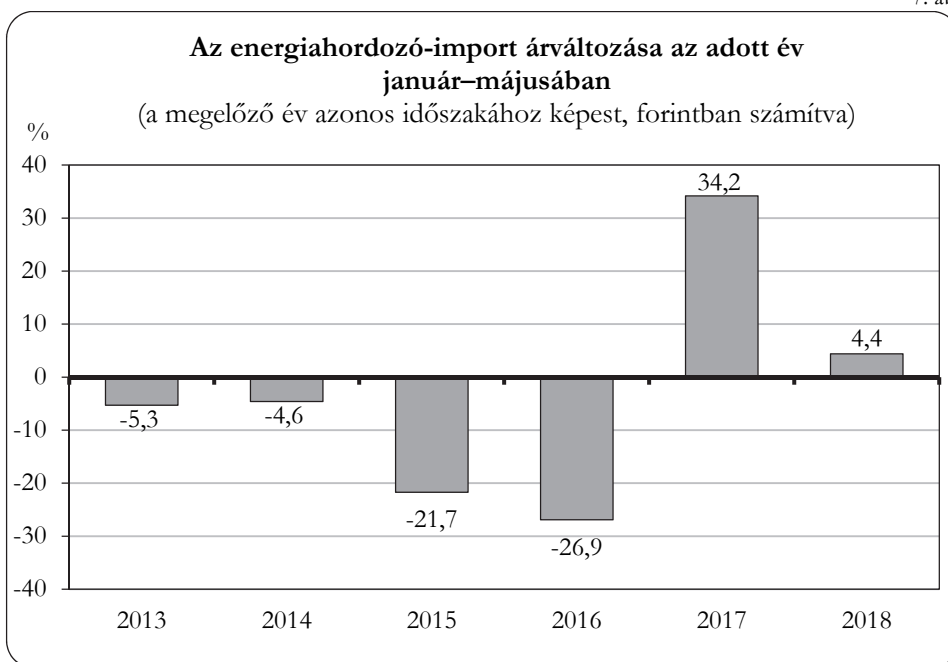
A külkereskedelmünk valamivel több mint felét kitevő **gépek és szállítóeszközök** esetében az export volumene 5,4, az importé 6,1%-kal meghaladta a 2017. január–májusit. Az árufojcsoport kereskedelmének forintban számított árszínvonala 1% körüli mértékben csökkent, ezáltal folytatódott 2016–2017 egészére jellemző mérséklődő tendencia. Exportban a legnagyobb forgalmat a közúti járművekből, a második legjelentősebb értékű kereskedelmet a villamos gép, készülék és műszerekből bonyolítottuk le. Az importtransz sor első két helyén is ez a két csoport szerepel, azonban ebben az irányban a nagyobb forgalom a villamos gép, készülék és műszereket illetően valósult meg. Ezeknek a termékcsoporthoz az euróban számított behozatala 4–5 százalékponttal nagyobb ütemben bővült, mint a kivitelük, két számjegyű (12%-os) bővülés csak a villamos gép, készülék és műszerek importjára adódott. Az export harmadik legnagyobb forgalmú árucsoportjának, az energiafejlesztő gépek és berendezéseknek a kivitele 3,0%-kal elmaradt a 2017. január–májusitól, forgalmuk az első öt hónapban 3,9 milliárd eurót tett ki.

A külkereskedelmünk 35%-át jelentő **feldolgozott termékek** volumene kivitelben 5,1, behozatalban 9,2%-kal haladta meg a 2017. első öt havat. Az idetartozó csoportok közül a legnagyobb értékű árumozgás a forgalom mindkét irányában a gyógyszer és gyógyszerészeti termékekből valósult meg, amelyek folyó áron, euróban számított exportja 3,1, importja 6,8%-kal bővült. A vas és acél behozatala ötödével nőtt, az ellentétes irányban mintegy feleakkora értékű forgalom 26%-kal volt több a 2017. január–májusnál.

2018 első öt hónapjában az **élelmiszerek, italok, dohánytermékek** export-volumene az árufőcsoportok közül egyedülként mérséklődött (4,0%-kal), import-volumene 8,8%-kal nőtt a megelőző év azonos időszakához képest. A legnagyobb forgalmú árucsoportot a gabona és gabonakészítmények jelentik, amelyek exportja – folyó áras, euróban számított adatok szerint – 28%-kal esett vissza a tavaly január–májusihoz képest. A mezőgazdasági termékek külkereskedelmében 773 millió eurós aktívum keletkezett, mintegy negyedével kevesebb a 2013. január–májusinál. A változás annak tulajdonítható, hogy a behozatal nagyobb ütemben bővült, mint a kivitel.

Az **energiahordozók** változatlan áron számított behozatala az árufőcsoportok közül egyedülként csökkent (6,0%-kal), kivitele 5,4%-kal bővült 2017 január–májusához mérten. Az energiahordozó-import forintban számított árszínvonala 4,4%-kal emelkedett, az árufőcsoportok közül a legjelentősebb mértékben. Az idei és a 2017. január–májusi időszakok során tapasztalt drágulások ellenére az energiahordozó-import 2018 első öt havi árszintje 28%-kal még mindig alacsonyabb volt a 2012. azonos időszakánál, miután 2013–2016 során számottevően olcsóbbá vált a behozatal.

7. ábra

Az energiahordozók árufőcsoporton belül a forgalom mindkét irányában a kőolaj és kőolajtermékek kereskedelme volt a legnagyobb, és a legjelentősebb – importban 14, exportban 24%-os – értéknövekedések is ezt a csoportot jellemezték.

4. tábla

**A külkereskedelmi termékforgalom alakulása áruőcsoportok szerint,
2018. január–május**

(%)

Árufőcsoport	Kivitel			Behozatal		
	volumen- index	érték- index ^{a)}	megoszlás ^{a)}	volumen- index	érték- index ^{a)}	megoszlás ^{a)}
	2017. január– május=100,0			2017. január– május=100,0		
Élelmiszerek, italok, dohány	96,0	98,5	6,7	108,8	108,4	5,3
Nyersanyagok	102,7	102,6	2,3	106,6	102,4	2,2
Energiahordozók	105,4	104,5	2,4	94,0	97,5	7,1
Feldolgozott termékek	105,1	105,7	32,8	109,2	110,0	37,3
Gépek és szállítóeszközök	105,4	103,8	55,8	106,1	104,1	48,1
Összesen	104,7	104,1	100,0	106,3	105,9	100,0

^{a)} Euró adatokból számítva.

Az Európai Unió tagállamainak unión kívüli országokba irányuló exportja 787 milliárd, az onnan érkező importja 796 milliárd eurót tett ki 2018. január–májusban. A kivitel értéke 1,5, a behozatalé 1,6%-kal haladta meg az egy évvel korábbit, a közel azonos mértékű változások hatására a deficit összege (9 milliárd euró) 1 milliárd euróval nőtt.

Az export 41, az import 31%-át a gépek és szállítóeszközök tették ki, ezáltal a forgalom mindkét irányában a **legfontosabb áruőcsoportot** jelentik. A legnagyobb többlet is ez utóbbi termékcsoportok kereskedelmében keletkezett (73 milliárd euró), a legjelentősebb hiány pedig az energiahordozók vonatkozásában (116 milliárd euró).

Az EU legfontosabb kereskedelmi partnere exportban az Egyesült Államok, importban Kína volt. A behozatal és a kivitel együttes összegét tekintve az amerikai országgal 271 milliárd, az ázsiaival 234 milliárd euró értékű árucserre bonyolódott le az első öt hónapban, összesítve az uniós külkereskedelem 32%-a.

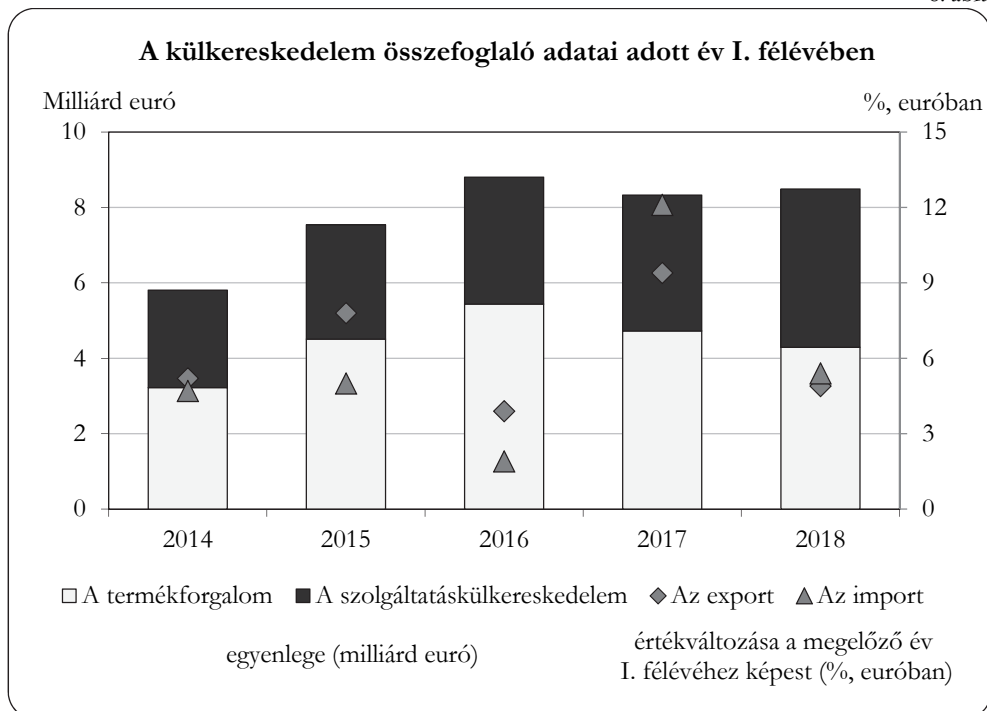
A 28 tagállam egymás közötti termékforgalma 1457 milliárd euró értékű volt az első öt hónapban, 4,6%-kal több a tavaly ilyenkorinál.

2018 I. félévében Magyarország – turizmussal együtt számított – **szolgáltatás-exportja** 11,8 milliárd, -importja 7,6 milliárd eurót tett ki. A bevételek összege 5,2%-kal növekedett, a kiadásoké lényegében változatlan maradt (0,1%-kal mérséklődött) 2017 azonos időszakához viszonyítva. Szolgáltatás-külkereskedelmünk egyenlege 4,2 milliárd eurós többlettel zárta a január–júniusi időszakot, ami 595 millió eurós javulást jelent a tavaly ilyenkoréhoz képest.

Az export bővülése a **szolgáltatáscsoportok** közül legnagyobbbrészt a szállítási szolgáltatások növekedésének hatására következett be. A csoporton belül dinamikusan, euróban számítva 22%-kal nőtt a légi szállítások exportjából származó bevétel. Az import stagnálásán belül az üzleti szolgáltatások vásárlására fordított összeg mérséklődött, míg a szállítási szolgáltatások esetében növekedés következett be.

Az **országcsoporthok** közül az EU-val lebonyolított kereskedelem egyenlege 2,8 milliárd eurós aktívumot mutatott, 403 millió euróval többet, mint 2017 január–júniusában. A mérlegjavulás annak hatására következett be, hogy az export euróértéke 5,8, az importé viszont mindössze 1,1%-kal bővült.

8. ábra

Az **Európai Unió szolgáltatás-külkereskedelmi forgalma** 2018 I. félévében exportban 424 milliárd, importban 335 milliárd euró volt. 2017. január–júniushoz képest a bevételek 0,2, a kiadások 2,5%-kal mérséklődtek. Az egyenleg 89 milliárd eurós többlettel zárta az I. félévet, a mérleg 8 milliárd euróval javult a megelőző év azonos időszakához képest.

Ágazati teljesítmények

Mezőgazdaság

2018. június 1-jén az ország földterületének 79%-át kitevő, összességében 7 millió 356 ezer hektár **termőterület** 15 ezer hektárral kisebb volt az egy évvel korábbinál. A termőterület 73%-a, 5 millió 344 ezer hektár mezőgazdasági művelés alatt állt. A mezőgazdasági terület nagysága egy év alatt 8,5 ezer hektárral csökkent, a nem művelt gyepek, a kiöregedett szőlők és a felhagyott konyhakertek termelésből való kivonása miatt. A gyümölcsösök, különösen a termőkorú ültetvények nagysága nőtt, a szántóé megegyezett a tavalyival. A termőterület művelési ágak szerinti összetétele lényegesen nem módosult az egy évvel korábbihoz képest.

5. tábla

A termőterület nagysága és megoszlása művelési áganként, 2018. június 1.

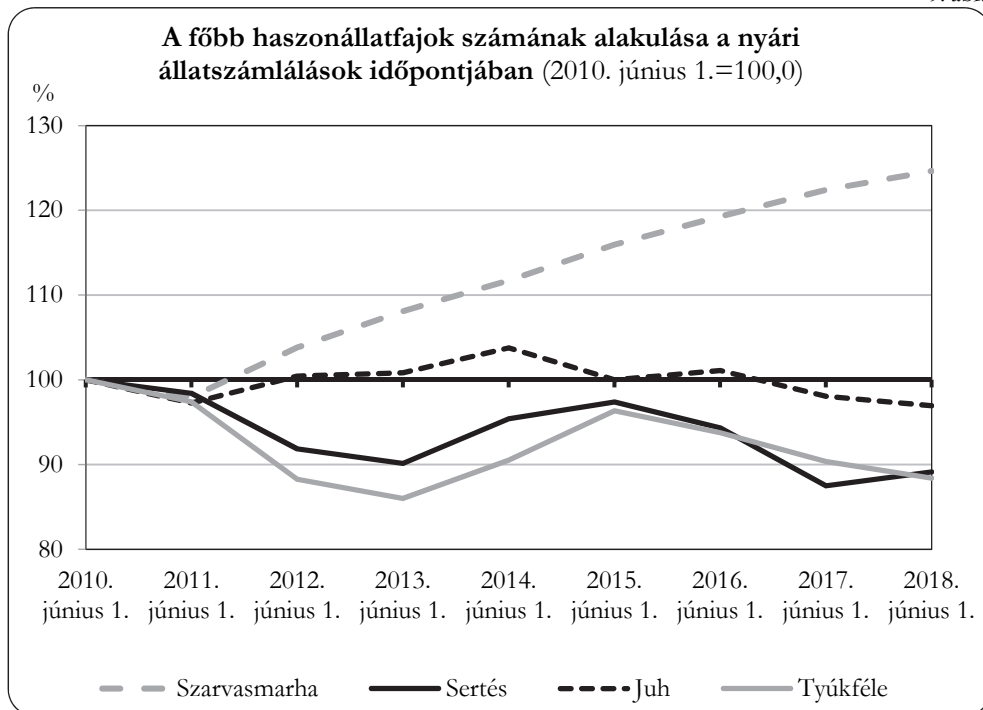
Művelési ág	Ezer hektár	2017. június 1. = 100,0	Megoszlás, %
Szántó	4 333,7	100,0	58,9
Konyhakert	45,4	95,8	0,6
Gyümölcsös	94,0	100,6	1,3
Szőlő	71,5	97,3	1,0
Gyep	799,3	99,4	10,9
<i>Mezőgazdasági terület</i>	<i>5 343,8</i>	<i>99,8</i>	<i>72,6</i>
Erdő	1 939,7	100,0	26,4
Nádas	35,5	85,4	0,5
Halastó	36,6	98,7	0,5
Termőterület	7 355,6	99,8	100,0

A szántó 56%-án (2 millió 410 ezer hektáron) termesztett gabonafélék **vetésterülete** 13 ezer hektárral (0,5%-kal) kisebb volt az egy évvel korábbinál. A szántó 44%-át közel azonos arányban elfoglaló őszi búza és kukorica közül előbbi vetésterülete (970 ezer hektár) 6,7%-kal nőtt, utóbbié (956 ezer hektár) 4,4%-kal csökkent. Az őszi árpa, a tritikálé és a tavaszi vetésű kalászosok (tavaszi búza, tavaszi árpa, zab) kiterjedése kisebb lett. A szántó 31%-át elfoglaló ipari és takarmánynövények együttes vetésterülete (1 millió 335 ezer hektár) 3,5%-kal mérséklődött 2017-hez viszonyítva, elsősorban a 628 ezer hektáron gondozott napraforgó 11%-os területvesztése miatt. Repcével az előző évinél 12%-kal nagyobb területen, 343 ezer hektáron foglalkoztak, ami történelmi rekord. A lucernát 3,7%-kal nagyobb, 207 ezer hektáron vetettek, összefüggésben az ökológiai jelentőségű területek kötelező kijelölésével (zöldítés). A burgonya és a cukorrépa vetésterülete tovább csökkent, akárcsak a szójaé. A szalastakarmányok előző évit 12%-kal meghaladó vetésterülete (251 ezer hektár) a szarvasmarha-állomány

gyarapodása mellett szintén kapcsolatba hozható az éghajlat és a környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlat teljesítésével. Zöldségféléket 91 ezer hektáron, az előző évinél valamivel nagyobb területen termesztettek.

A főbb **haszonállatfajok** száma június 1-jén különbözőképpen változott az előző év azonos időpontjához képest. A **szarvasmarha**-állomány 2010 óta tartó növekedése folytatódott. A nyár elején végrehajtott mezőgazdasági összeírás időpontjában 880 ezer szarvasmarhát istállóztak, 16 ezerrel többet az egy évvel korábbinál. A szarvasmarhák 45%-át kitevő tehénállomány egy év alatt 4, 2010 júniusához képest 83 ezerrel bővült. A gazdasági szervezetek állománya az egy évvel korábbihoz képest lényegében változatlan maradt, az egyéni gazdaságoké – többek között a húsmarhatartás bővülése nyomán – 4,3%-kal gyarapodott.

9. ábra

A **sertések** száma 2017. június 1-jéhez képest 1,9%-kal nőtt, annak köszönhetően, hogy az állomány nyolctizedét gondozó gazdasági szervezetek tartási kedve fokozódott. Az egyéni gazdaságok állománya a háztáji hízlalás visszaszorulása miatt 11%-kal csökkent. A sertések 6,2%-át kitevő anyakocák száma (179 ezer) 1,7%-kal meghaladta az egy évvel korábbi. A **juhállomány** a 2010-es években lényegesen nem változott. Június 1-jén 1,2 millió juhot tartottak, 1,1%-kal kevesebbet az egy évvel korábbinál.

Az elmúlt 8 évben a nyári állatszámítások időpontjában a **tyúkállomány** hullámzóan alakult. Június 1-jén 35 milliót tartottak, 2,2%-kal kevesebbet a tavalyinál. A tyúkok kétharmadát, ezen belül a tojók 57%-át nevelő gazdasági szervezetek állománya bővült, az egyéni gazdaságoké csökkent. A 11 milliós tojóállomány 4,2%-kal több volt az egy évvel korábbinál. A **kacsák** száma 41%-kal emelkedett, és újból elérte az 5 milliót. A 3,3 milliós **lúdállomány** egy év alatt 18%-kal gyarapodott. A **pulykák** száma (2,8 millió) 2017. júniushoz képest 3,3%-kal csökkent. A nyár elején az **egyéb állatfajok** közül 51 ezer lovat, 78 ezer kecskét, 1,2 millió házinyulát, 185 ezer vágógalambot és 854 ezer méhcsaládot tartottak, közülük a házinyulak és a méhcsaládok száma haladta meg egy évvel korábbit.

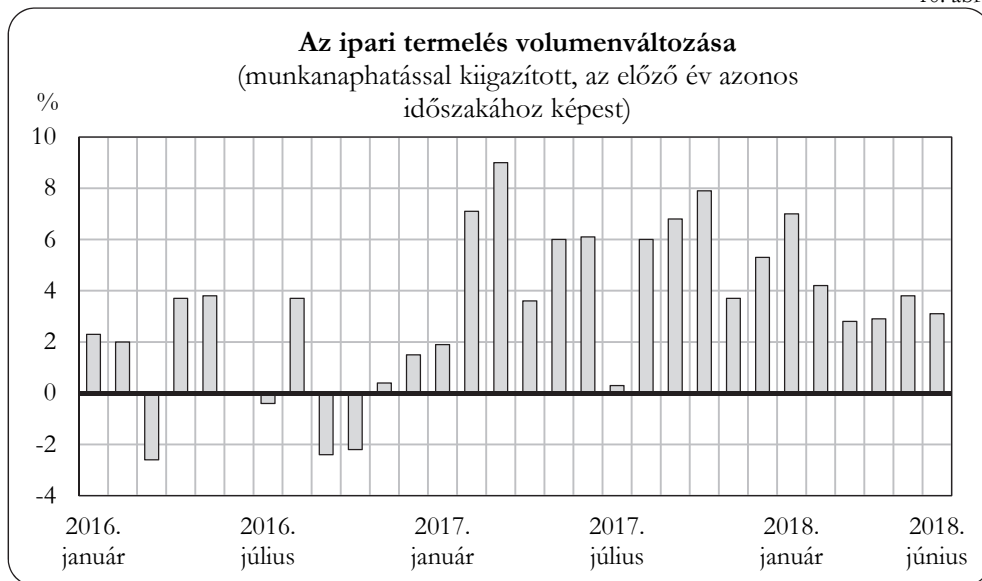
Ipar

Hazánk gazdasági teljesítményét az ipari termelés alakulása nagymértékben befolyásolja. A feldolgozóipart, az energiaipart és a bányászatot magába foglaló ágazatcsoport (a 2018. I. negyedévi adatok szerint) a bruttó hozzáadott érték 27%-át állítja elő.

2018 júniusában az ipari termelés⁷ volumene 4,2%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Az értékesítésben domináns export volumene 2,8, a belföldi eladásoké 6,7%-kal emelkedett. Az iparon belül meghatározó részesedéssel (97%) bíró feldolgozóipar termelése 4,3, a csekély súlyú bányászaté 35%-kal nőtt, az energiaiparé ugyanakkor 8,3%-kal csökkent. A feldolgozóiparon belül a legnagyobb termelési értékkel rendelkező járműgyártás volumene 2,0, az elektronikai iparé 6,6, az élelmiszeriparé 4,3%-kal magasabb volt az egy évvel korábbinál. Munkanaphatástól megtisztított adatok alapján az ipari termelés 3,1%-kal nőtt.

⁷ Az ipar összesen adata a teljes iparra, az iparon belüli adatok a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körére vonatkozik.

10. ábra

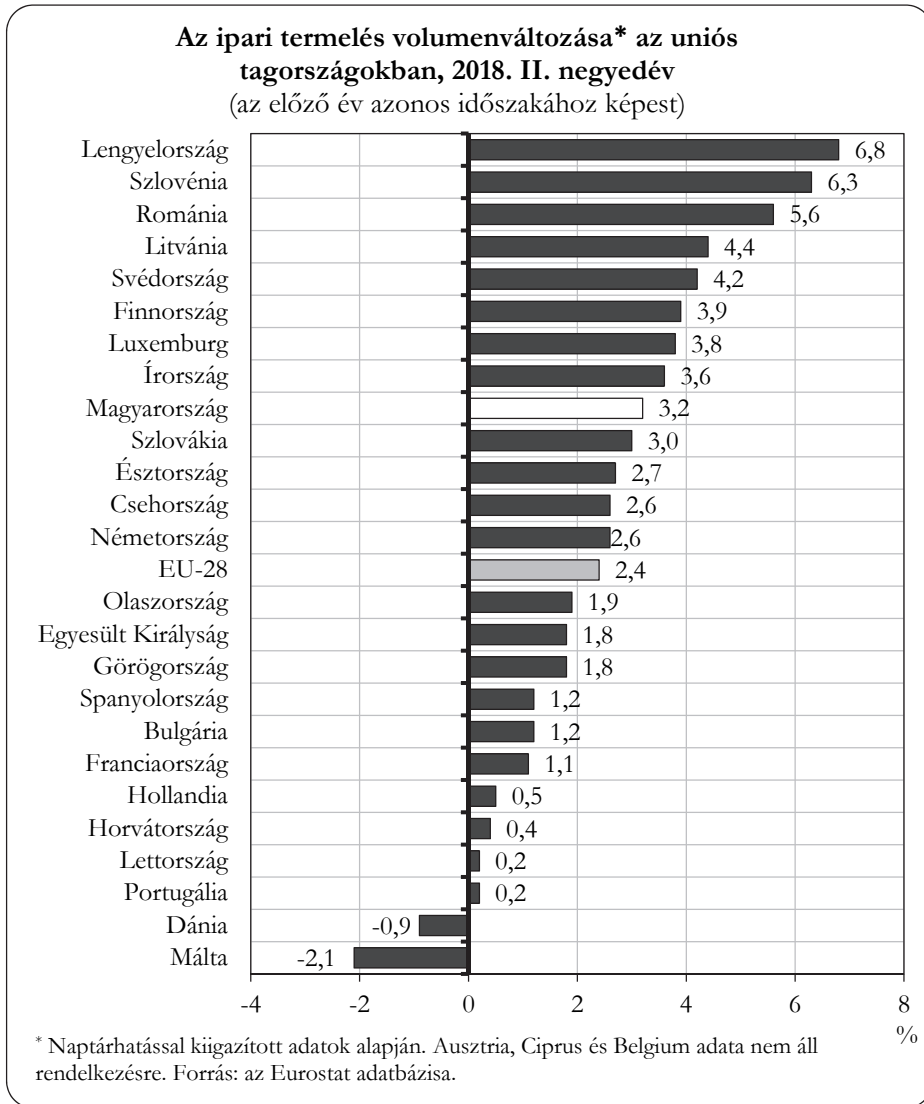
A júniusi kibocsátás az **előző hónaphoz képest** – a szezonálisan és munkanappal kiigazított adatok szerint – 1,2%-kal mérséklődött.

Az ipari termelés volumene **2018 I. félévében** összességében 3,5%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A növekedést elsősorban a belső kereslet bővülése eredményezte: a hazai eladások volumene 5,7, az exporté 1,6%-kal nőtt. Ezzel együtt az ipari tevékenységet folytató vállalkozásokat továbbra is nagyfokú exportorientáció jellemzi: értékesítési bevételeik 64%-a a külföldi eladásokból származott. A külföldi értékesítések közel felét a járműgyártás és az elektronikai ipar adta. Közülük a nagyobb súlyú járműgyártás exportja 0,5%-kal csökkent, az elektronikai iparé 3,7%-kal emelkedett a 2017. I. félévihez képest. A belföldi eladások volumennövekedéséhez a legtöbb feldolgozóipari terület hozzájárult, közülük az élelmiszeripar hazai értékesítései 5,8%-kal nőttek.

A naptárhatással kiigazított adatok szerint a hazai ipar növekedési üteme 2018 I. és II. negyedévében (4,5, illetve 3,2%) is meghaladta az **EU-28** átlagát (3,2, illetve 2,4%). A hazánk legfontosabb külgazdasági partnerének számító Németországban **2018 II. negyedévében** 2,6%-kal bővült a kibocsátás az előző év azonos időszakához képest. A rendelkezésre álló adatok alapján az uniós tagállamok közül Lengyelországban bővült a legdinamikusabban (6,8%-kal) az ipari termelés. A másik két visegrádi országban,

Szlovákiában és Csehországban is az EU-28 átlagát meghaladó mértékben nőtt a kibocsátás volumene.⁸

11. ábra

⁸ Forrás: az Eurostat adatbázisa.

Hazánkban 2018 I. félévében az ipari nemzetgazdasági ágak közül a **feldolgozóipar** és a **bányászat** termelése emelkedett (3,8, illetve 50%-kal), az **energiaipar**é 6,6%-kal csökkent az előző év azonos időszakához mérten. A csekély súlyú bányászat dinamikus bővülését a kőolaj- és földgázkitermeléssel kapcsolatos feltáró tevékenységek, valamint az élénk építőipari keresletet kiszolgáló, elsősorban az útépitésekhez szükséges alapanyagokat előállító kőfejtés, homok- és agyagbányászat volumen-növekedése okozta.

A tizenhárom feldolgozóipari ág közül tízben nőtt a kibocsátás 2018 I. félévében. Közülük a legnagyobb termelési értékkel rendelkező **járműgyártás** volumene 1,1%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit. Ez a közútijárműalkatrész-gyártás bővüléséből adódott, miközben a másik nagy súlyú terület, a közútigépjármű-gyártás volumene csökkent. A szinte teljes egészében külpiacon termelő **elektronikai ipar** volumene 3,3%-kal emelkedett. A feldolgozóipari termelés tizedét adó **élelmiszeripar** kibocsátása összehasonlító áron 5,5%-kal nagyobb volt az egy évvel korábnál, ezen belül a legnagyobb súlyú húsiipar volumene 10%-kal nőtt, amiben szerepe van az előző évi madárinfluenza miatti viszonylag alacsony bázisnak is. (A baromfihús feldolgozása, tartósítása közel ötödével bővült.) Az élelmiszeripar eladásai mindkét irányba nőttek, a nagyobb részarányú belföldi értékesítések 5,8, az export 1,9%-kal. A **gumi-, műanyag- és építőanyag-ipar termelése** 16%-kal emelkedett. A részterületek közül az exportorientált és a járműiparhoz is szorosan kapcsolódó gumiipar 25, a belföldi keresletre leginkább támaszkodó építőanyagipar – az építőipari konjunktúrával összefüggésben – 14, a legnagyobb súlyú műanyagipar 11%-kal bővült. További két közepes súlyú feldolgozóipari terület kibocsátása is kiemelkedően nőtt: a **kohászat, fémfeldolgozás** 10, a **vegyianyag-, -termék-gyártás** 11%-kal. A hasonló részese-désű **gép, gépi berendezés gyártás** ugyanakkor számottevően (9,3%-kal) csökkent, alapvetően a motor- és turbinagyártás⁹ visszaeső exportja miatt. A kisebb súlyú területek közül a feldolgozóipari átlagot meghaladó mértékben (6,7, illetve 7,8%-kal) nőtt a **fa-, papír- és nyomdaipar**, valamint a **villamosberendezés-gyártás** termelési volumene, míg a **gyógyszeripar**é és a **köszeggyártás, kőolajfeldolgozás** 3,3, illetve 0,7%-kal emelkedett. A feldolgozóipari termelésben a legkisebb súlyú **textil- és bőripar** kibocsátása 1,7, az **egyéb feldolgozóipar**é 4,3%-kal elmaradt az egy évvel korábbtól.

⁹ A légi- és közútijármű-motor gyártása nem ebbe a szakágazatba tartozik.

12. ábra

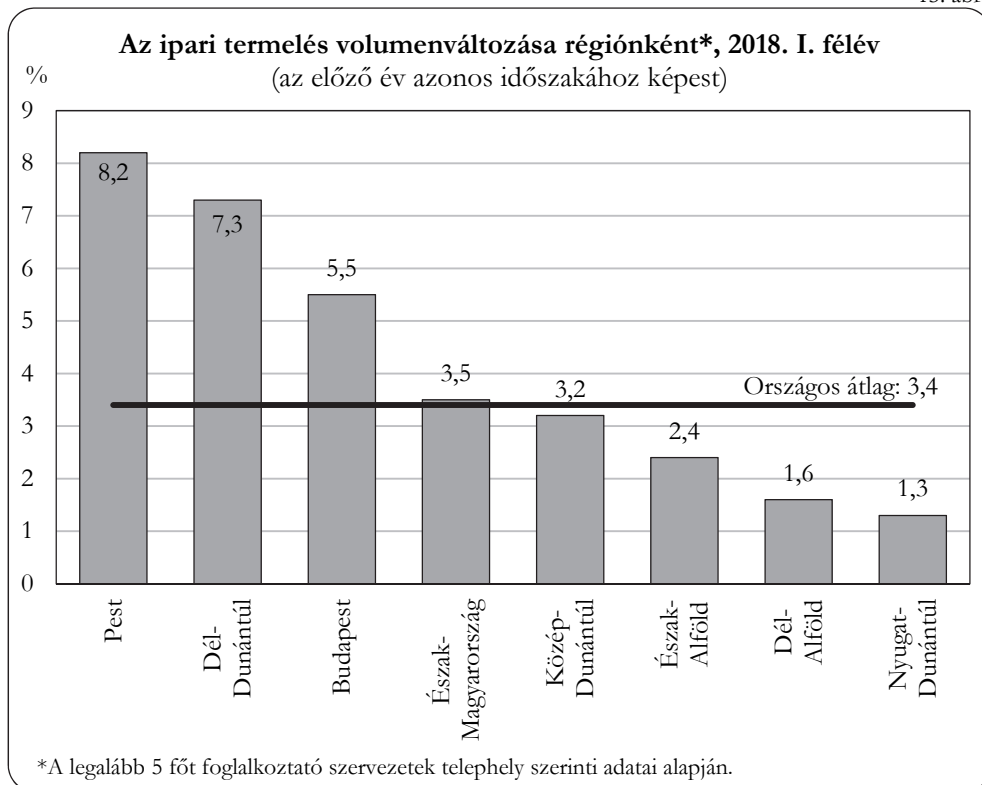

2018 I. félévében a **létszám-kategóriák szerint képzett vállalatcsoportok** mindegyikében bővült az ipari termelés volumene, a legdinamikusabban (12%-kal) az elsősorban hazai piacra termelő (5–49 fős) **kisvállalkozásoké**. A **közepes méretű vállalkozások** (50–249 fős) kibocsátása 4,4, az ipari termelés közel háromnegyedét adó, erősen exportorientált (legalább 250 főt foglalkoztató) **nagyvállalatoké** 2,4%-kal emelkedett. A bővülés húzóerejét mindhárom vállalati körben a belföldi eladások jelentették.

2018 I. félévében az ipari termelés volumene minden **régióban** nőtt az előző év azonos időszakához képest. A legnagyobb (8,2, illetve 7,3%-os) növekedés Pest régióban és Dél-Dunántúlon történt, a többiben 1,3–5,5%-kal bővült a termelés.¹⁰ Az ország ipari termeléséhez a legnagyobb arányban továbbra is Közép- és Nyugat-Dunántúl járult hozzá, amelyek együttesen a kibocsátás 40%-át adták.

¹⁰ Telephely szerinti adatok alapján.

13. ábra

A megfigyelt feldolgozóipari ágazatok összes **új rendelésének**¹¹ volumene **2018 júniusában** 13%-kal nagyobb volt, mint az előző év azonos hónapjában. A belföldi és az exportrendelések egyaránt dinamikusán bővültek. Június végén az összes **rendelésállomány** volumene 3,0%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól.

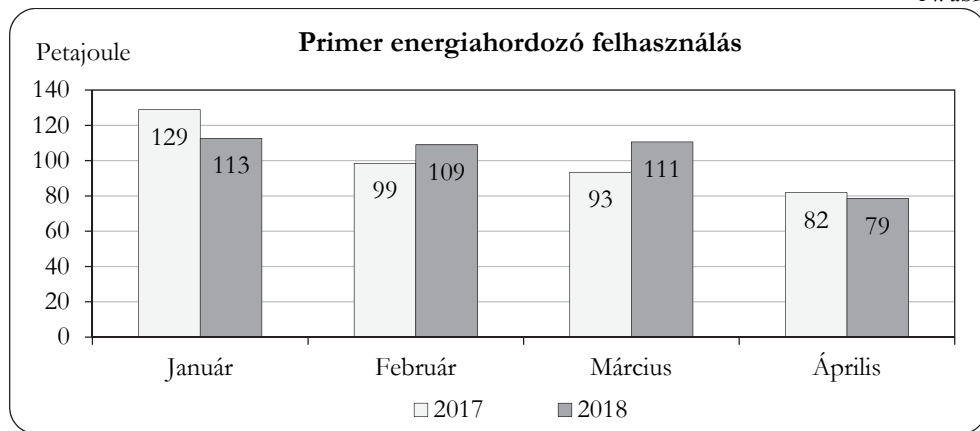
Energia

2018. I. félévben az ipari termelés 3,9%-át adó **energiaipari** kibocsátás (629 milliárd forint) összehasonlító áron 6,6%-kal alacsonyabb volt az előző év azonos időszakánál. A termelés héttizedét létrehozó villamosenergia-termelés, -ellátás alágazat volumene 6,3, a közel 17%-át előállító gázellátásé 1,0, a legkisebb súlyú (14%) gőzellátás, légkondicionálása 14%-kal csökkent.

¹¹ A legalább 50 főt foglalkoztató ipari vállalkozások körében.

Az ország energiahordozó felhasználása **2018 első négy hónapjában** hullámzóan alakult. Januárban és áprilisban az előző év azonos időszakánál kisebb, februárban és márciusban – többek között az átlagosnál hidegebb tél végi időjárás miatt – nagyobb volt a hazai energiaszükséglet. A gazdaság szereplői 2018. január–áprilisban az egy évvel korábbinál 1,9%-kal több, összesen 411 petajoule (PJ) **energiát használtak fel**. Az I. negyedévben a GDP 4,4%-os növekedése mellett a gazdaság relatív energiaigénye 0,9%-kal mérséklődött.

14. ábra

Az év első négy hónapjában az elsődleges energiafelhasználás 39%-át földgáz, 29%-át kőolaj és kőolajszármazék biztosította, ami túlnyomó részben külföldről származott. A szükséglet további 19%-át primer villamos energia, 6,6%-át szén- és széntermék adta. Előbbi háromnegyedét atomerőműben állították elő, utóbbi 62%-át hazai barnakőszén- és lignitbányákban termelték ki. A fogyasztás fennmaradó 6,3%-át egyéb energiaforrások (megújuló energiahordozók és hulladék) elégítették ki. Január–áprilisban az ország energiaigényének felét nettó import biztosította. Energiaértékben kifejezve a **hazai termelés** 5,6, a **behozatal** 4,5%-kal alacsonyabb volt az előző év azonos időszakánál. A behozatal 92%-át kitevő fosszilis energiahordozók közül a kőolaj és kőolajtermékek importja 12%-kal nőtt, a szén- és széntermékeké 1,7, a földgázé 19%-kal csökkent. Az év első négy hónapjában az egy évvel korábbinál kisebb földgázszükséglet lehetőséget biztosított készletezésre, ezáltal április végén a hazai tározókban lévő földgáz mennyisége¹² (61 PJ) fűtőértéken számolva 18%-kal több volt az egy évvel korábbinál. (A rendelkezésre álló adatok szerint májusban folytatódott a földgáz betárolása, a hó végi zárókészlet /81 PJ /24%-kal haladta meg az egy évvel korábbi.)

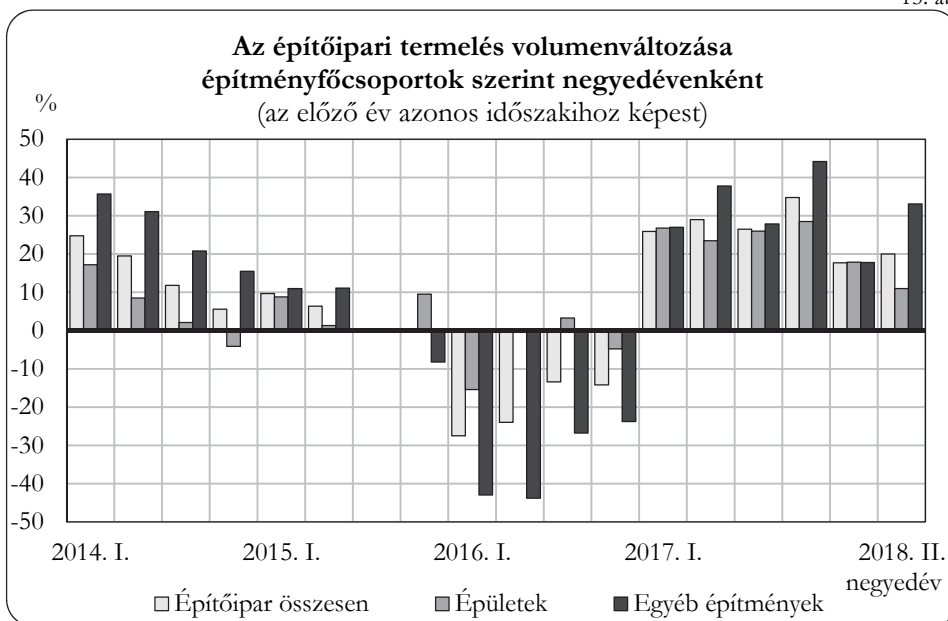
¹² Forrás: Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal.

Építőipar

Az **építőipari termelés** értéke 2018 I. félévében közel 1,3 ezer milliárd forint volt, összehasonlító áron számítva 19%-kal több, mint az elmúlt év azonos időszakában. Ezen belül mindkét építménycsoport termelési volumene nőtt: a termelési érték 59%-át adó épületeken végzett tevékenysége 14, a fennmaradó részt kitevő egyéb építményeké 28%-kal. A kibocsátás növekedéséhez ipari, kereskedelmi, oktatási és lakóépületek építésével, valamint út-, vasút- és közműépítéssel és felújítással összefüggő megrendelések teljesítése egyaránt hozzájárult.

Az **I. féléven belül** márciusban csekély mértékben, a többi hónapban jelentősen nőtt a kibocsátás. Az I. negyedévben átlagosan 18, április–júniusban 20%-kal haladta meg az építőipari termelés volumene az egy évvel korábbit. A II. negyedévben az építménycsoportok közül az egyéb építmények kivitelezésében lényegesen nagyobb mértékű volt a növekedés, mint az épületek építésében.

15. ábra

Az **építőipari ágazatok** I. félévi termelési volumene egyaránt jelentősen emelkedett: a termelési érték 31%-át teljesítő épületek építése ágazaté 22, az egynegyed részt adó egyéb építmények építéséé 27, a 44%-kal részesedő speciális szaképítésé 13%-kal.

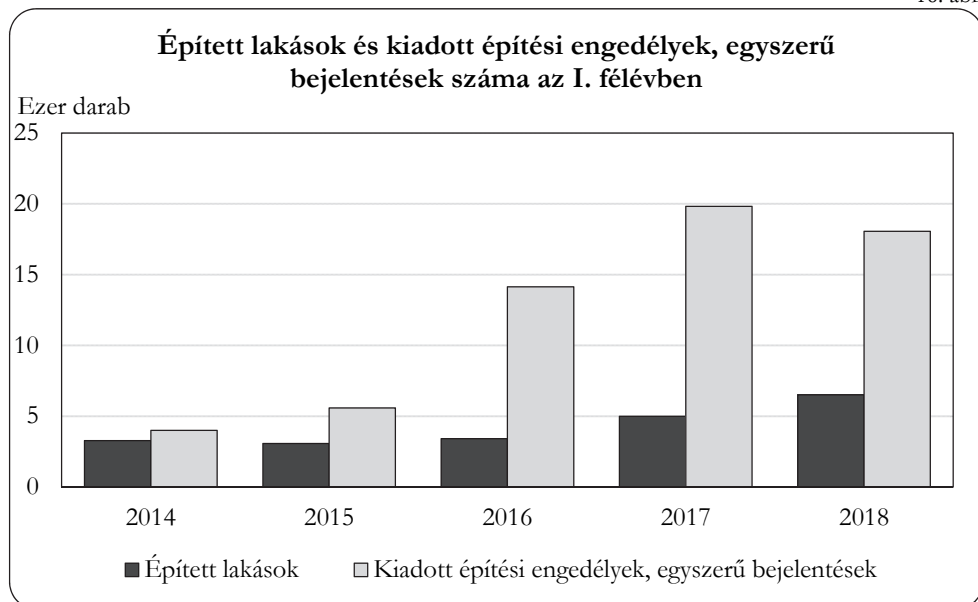
Az építőipari munkákra 2018. I. félévében kötött **új szerződések** összehasonlító áron számított értéke 2,8%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit. A korábbi, de

még nem teljesített, érvényes megállapodásokat is figyelembe véve az építőipari vállalkozások **június végi szerződésállományának értéke** (2,3 ezer milliárd forint) összehasonlító áron 62%-kal nagyobb volt az egy évvel azelőttinél. A megrendelés-állomány tetemesebb hányada (82%-a) egyéb építmények kivitelezésére vonatkozott, ami volumenben 83%-kal nagyobb volt az egy évvel korábbinál, míg a fennmaradó részt (18%-ot) kitevő, épületeken végzett munkákra szóló megállapodások 7,5%-kal nőttek.

Lakásépítés, ingatlanforgalom

2018 I. félévében 6517 új lakás **épült**, a **kiadott építési engedélyek és egyszerű bejelentések alapján** építendő lakások száma¹³ 18 066 volt. Az előző év azonos időszakához képest a használatba vett új lakások száma 30%-kal nőtt, az építési engedélyek és bejelentések száma azonban 8,9%-kal csökkent. Budapesten 51, a községekben 49%-kal nőtt az átadott új lakások száma, a kisebb városokban 23, a megyei jogúakban 12%-os emelkedés volt. Fajlagosan – tízezer lakosra számítva – továbbra is a városokban épült több lakás, Budapesten 8, a többi városban 7, míg a községekben csak 5.

16. ábra

¹³ A kormány 456/2015. (XII.29.) rendeletének megfelelően a statisztikai számbavétel kiterjed az építési engedélyek mellett az egyszerű bejelentésekre, a használatbavételi engedélyek mellett az egyszerű bejelentés alapján épített épületek használatba vételére vonatkozó hatósági bizonyítványokra is.

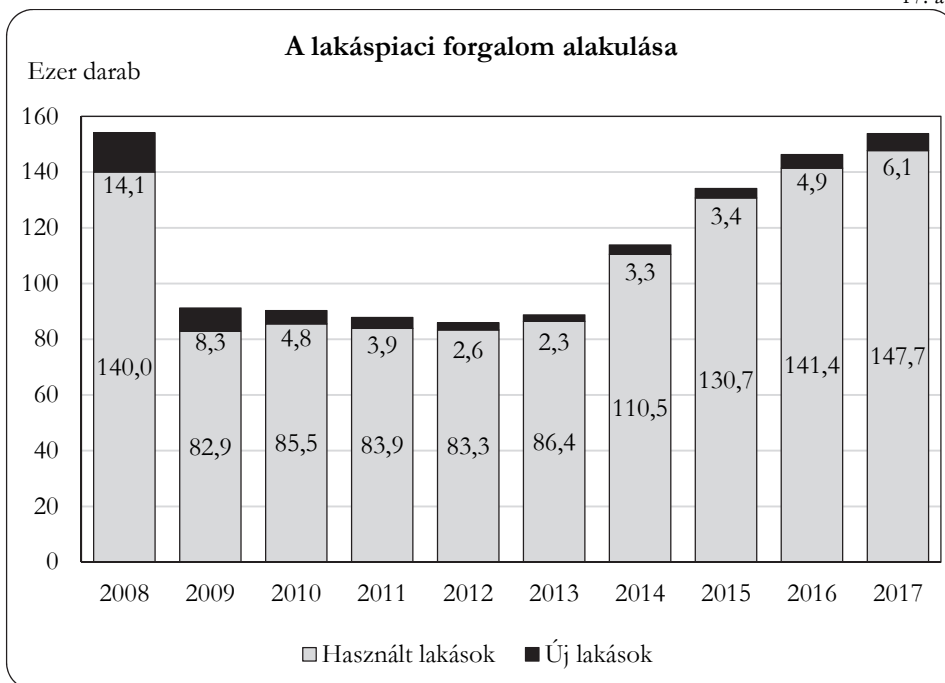
2018 I. félévében a lakásokat fele-fele arányban építették vállalkozások és természetes személyek. Budapesten a **vállalkozók** építései (76%), a községekben a **természetes személyeké** (76%) voltak jelentős túlsúlyban. A vállalkozók és a természetes személyek lakásépítésének 2017 I. félévéhez mért bővülése hasonló volt (29 illetve 28%).

A lakások 53%-át építették **értékesítés céljából**, 47%-át **saját használatra**, és mindössze 0,6%-át bérbeadásra. Az új lakások döntő többsége (96%) új lakóépületben készült el: 52%-uk családi házban, 35%-uk új többszintes, többlakásos épületben, illetve 5,9%-uk lakóparkban.

Az elkészült lakások átlagos **alapterülete** 100,7 m² volt, 5,3 m²-rel nőtt az egy évvel korábbihoz képest. Átlagosan a legnagyobb lakások (115,6 m²) a községekben, a legkisebbek (82,1 m²) Budapesten épültek. A felépített lakások 41%-a nagyobb volt 100 m²-nél, 21%-a pedig kisebb, mint 60 m².

2017-ben az előző évinél kisebb mértékben, de folytatódott a **lakáspiac** bővülése: 5,1%-kal több, közel 154 ezer lakásadásvétel történt. A használt lakások eladásai 4,5%-kal, az újaké negyedével nőttek, ám az utóbbiak az értékesítéseknek csak 4,0%-át tették ki. **2018 I. negyedévében** az előzetes adatok a forgalom további erősödését (9,4%) mutatják.

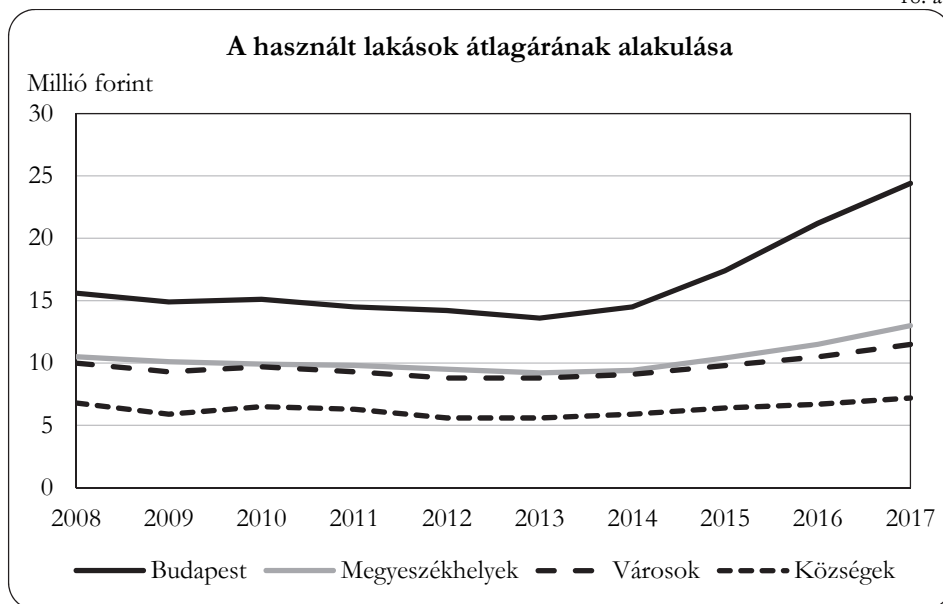
17. ábra

A **lakásárak** növekedése is lassuló ütemben folytatódott. 2017-ben az eladott használt lakások ára 2015 óta ötödével, az előző évhez képest 5,9%-kal nőtt. Mivel összetételük a magasabb értékűek felé tolódott, a tényleges áremelkedés 8,7%-volt az előző évhez képest. 2018 I. negyedévében a használt lakások tiszta árváltozása 2015-höz képest megközelítette a 30%-ot, és 12%-kal magasabb volt az előző év azonos időszakánál. Az új lakások ára 2015 óta 17, az előző évhez viszonyítva 6,0%-kal lett magasabb. Az értékesítésre épülő lakások erőteljes nagyvárosi koncentrációjának hatására a teljes árváltozás 16%-os volt 2016-hoz képest. 2018 I. negyedévében az új lakások árai 2015-höz mérten 27, az előző év azonos időszakához képest 12%-kal lettek magasabbak.

2017-ben a használt lakások Budapesten átlagosan 24,4, a megyeszékhelyeken 13, a kisebb városokban 11,5, a községekben 7,2 millió forintba kerültek. 2018 I. negyedévében Budapesten és a nagyvárosokban az átlagos ár nőtt, a kisebb településeken azonban csökkent. A fővárosi árak egyre távolodnak a többi régióra jellemző árszinttől, ugyanakkor 2018 I. negyedévében több régióban – pl. Észak-Magyarország, Pest – is alacsonyabb volt a reállakásár a 2008. évi lakáspiaci válság előtti szintnél.

18. ábra

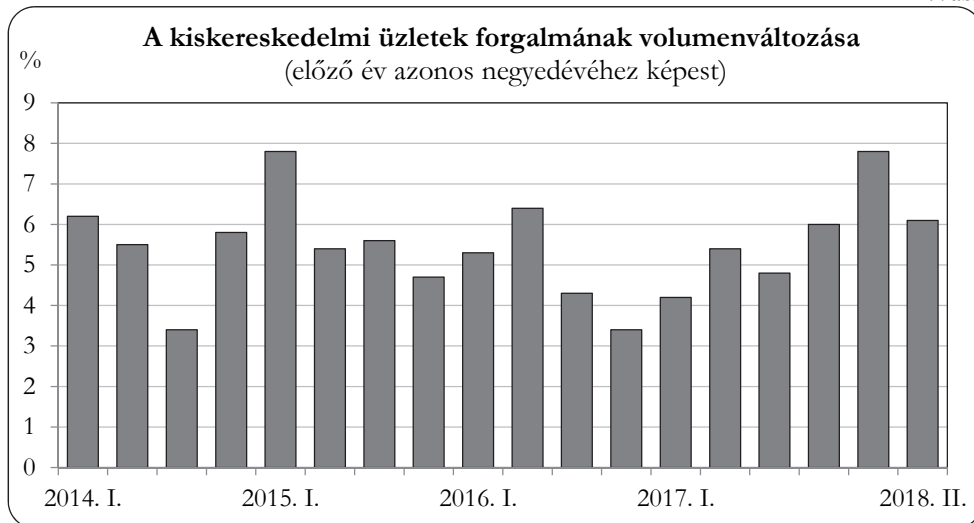

2017-ben az értékesítések összesített értéke 16%-kal, 2172 milliárd forintra emelkedett, aminek 6,3%-át tették ki az új lakások, Budapest részesedése pedig 41% volt. A lakáspiaci forgalom 4,8%-ában külföldi volt a vevő. A vásárlók harmada volt 36 év alatti, arányuk a községekben volt a legmagasabb (39%).

Kiskereskedelem

A kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumene 2018 júniusában 6,8, január–júniusában 6,9%-kal nőtt, a naptárhatástól megtisztított adatok szerint 6,4, illetve 6,9%-os volt a bővülés. Júniusban az előző hónaphoz képest – a szezonális és naptárhatástól megtisztított index szerint – az üzletek forgalma nem változott.

19. ábra

Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelmi üzletek értékesítésének volumene 2018 I. félévében 4,4%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit. Ezen belül a forgalom 77%-át lebonyolító vegyes termékkörű üzleteké 4,9, az élelmiszer-, ital-, dohányáru-szaküzleteké 2,8%-kal emelkedett.

A nem élelmiszertermékeket forgalmazó kiskereskedelmi egységek esetében január–júniusban 9,8%-os volt a forgalomnövekedés az egy évvel korábbihoz képest. Ezen belül valamennyi üzletcsoportban bővült a forgalom: az iparcikk jellegű vegyes üzletek 16, bútór-, műszakicikk-üzletek 8,9, a gyógyszer-, gyógyászatitermék-, illatszerüzletek 8,3, a könyv-, számítástechnika- és egyébiparcikk-üzletek 6,7, a textil-, ruházati és lábbeliüzletek 5,1, a hasznáلتcikk-üzletek pedig 3,3%-kal növelték az eladásait. A termékek széles körére kiterjedő, az összforgalom mindössze 4,0%-át adó csomagküldő és internetes kiskereskedelemben a forgalom 24%-kal emelkedett.

6. tábla

A kiskereskedelmi üzletek forgalmának alakulása, 2018. I. félév

(%)		
Megnevezés	Megoszlás	Volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest
Élelmiszer jellegű vegyes	35,7	4,9
Élelmiszer, ital, dohányáru	10,5	2,8
Élelmiszer és élelmiszer jellegű vegyes összesen	46,2	4,4
Iparcikk jellegű vegyes	3,7	15,9
Textil, ruházati és lábbeli	5,5	5,1
Bútor, műszaki cikk	9,7	8,9
Könyv, számítástechnika és egyéb iparcikk	7,3	6,7
Gyógyszer, gyógyászati termék, illatszer	6,8	8,3
Használt cikk	0,4	3,3
Csomagküldő és internet	4,0	23,6
Nem élelmiszertermék jellegű összesen	37,4	9,8
Gépjárműüzemanyag forgalom	16,4	7,4
Kiskereskedelem összesen	100,0	6,9

Az **üzemanyagtöltő állomások** forgalmának volumene 2018. I. félévében 7,4%-kal bővült.

A kiskereskedelmen kívül számba vett **gépjármű- és járműalkatrész-üzletek** eladási volumene 2018. első hat hónapjában 10%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest.

Az **Európai Unióban (EU-28)** 2018. január–júniusban – az Eurostat naptár-hatástól megtisztított adatai szerint – a kiskereskedelmi forgalom volumene átlagosan 2,0%-kal növekedett az előző év azonos időszakához mérten. A rendelkezésre álló adatok szerint a bővülés Romániában, illetve Magyarországon volt a legnagyobb mértékű (7% körüli) ugyanakkor Olaszországban és Belgiumban csökkenést tapasztaltunk.

Turizmus, vendéglátás

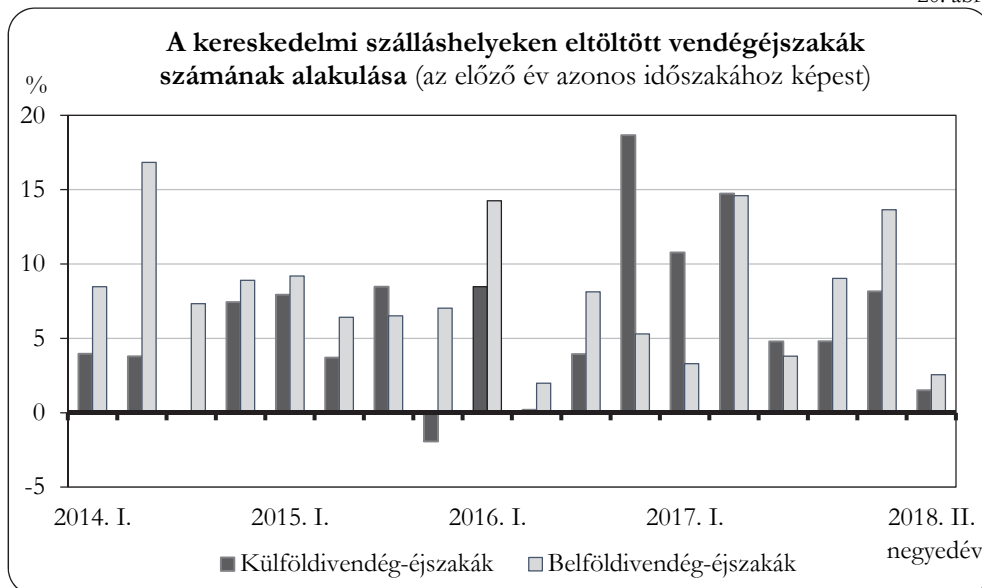
2018. I. félévében a **kereskedelmi szálláshelyeken** 5,5 millió vendég 13,0 millió vendégéjszakát töltött el, ami 6,8, illetve 5,3%-kal haladja meg az előző év azonos időszakát.

Az év első hat hónapjában 2,6 millió **külföldi vendég** összesen mintegy 6,7 millió vendégéjszakára szállt meg a kereskedelmi szálláshelyeken. Előbbi 6,7, utóbbi 4,0%-kal

több, mint 2017 I. félévében. A vendégéjszakában mért vendégforgalom alapján a vendégek nyolctizede Európából érkezett. A legfontosabb **küldő országok** sorrendjében nem volt változás, az első továbbra is Németország, amelyet az Egyesült Királyság és Ausztria követ. A külföldi vendégéjszakák valamivel több mint egynegyedét e három országból érkezett vendégek foglalták.

A kereskedelmi szálláshelyeken 2018 I. félévében 2,9 millió **belföldi vendég** 6,3 millió vendégéjszakát töltött el, 7,0, illetve 6,8%-kal többet, mint 2017. január–júniusban.

20. ábra

Az év első hat hónapjában a vendégéjszakában mért vendégforgalom **turisztikai régiók** mindegyikében emelkedett, a legnagyobb mértékben Közép-Dunántúlon (9,5%), Észak-Magyarországon (8,8%), valamint a Dél-Alföldön (8,8%). A külföldi és a belföldi vendégek által eltöltött vendégéjszakák száma egyaránt bővült, az előbbieké a Nyugat-Dunántúl, míg az utóbbiaké a Tisza-tó kivételével valamennyi turisztikai régióban meghaladta az egy évvel korábbit.

A **kereskedelmi szálláshelyek bevételei** a vendégforgalomnál gyorsabb ütemben nőttek. A szálláshelyek 2018 január–júniusában összesen 218 milliárd forint bruttó bevételt értek el, ami folyó áron 10%-kal haladta meg az előző év azonos időszakit. A bevételek 57%-a szállásdíjból származott, ennek értéke 9,0%-kal nőtt az előző év I. félévihez képest. A vendéglátás árbevétele 25%-kal bővült, míg az egyéb szolgáltatásokból 0,4%-kal kevesebb bevétel származott, mint egy évvel korábban.

2018 júniusában 2253 egységnél, az összes működő szálláshely közel héttizedében lehetett **Széchenyi Pihenőkártyával** fizetni. 2018 I. félévében a belföldi vendégek összesen 8,6 milliárd forint értékben egyenlítették ki ezzel a számlájukat, folyó áron valamivel többel (0,1%), mint 2017 azonos időszakában.

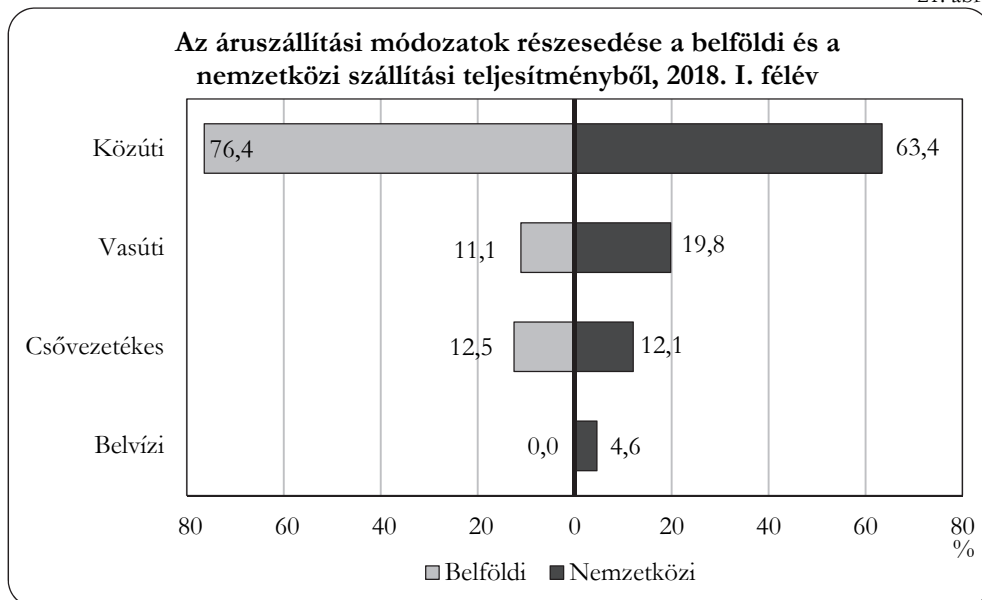
A vendégéjszakában mért forgalom csaknem nyolctizedét kitevő **szállodák szobakihasználtsága** 57,2% volt, 2,4 százalékponttal haladta meg az előző év I. félévét. A szállodai szobák átlagára (19 399 forint) 2018 I. félévében 3,4%-kal haladta meg az előző év azonos időszakit, az egy kiadható szobára jutó szállásdíjbevétele (REVPAR, 11 104 forint) pedig 7,8%-kal emelkedett.

2018 I. félévében a **vendéglátóhelyek** eladási forgalma – a kereskedelmi szálláshelyek vendéglátó egységeinek forgalmával együtt – összesen 544 milliárd forintot tett ki, ennek 88%-a a kereskedelmi, 12%-a a munkahelyi vendéglátásból származott. A teljes forgalom volumene az időszak átlagában 6,2%-kal nőtt. A növekedés teljes egészében a kereskedelmi vendéglátóhelyek forgalomnövekedéséből (7,7%) adódott, ugyanekkor a munkahelyi vendéglátás forgalma csökkent (4,6%-kal).

Szállítás, közlekedés

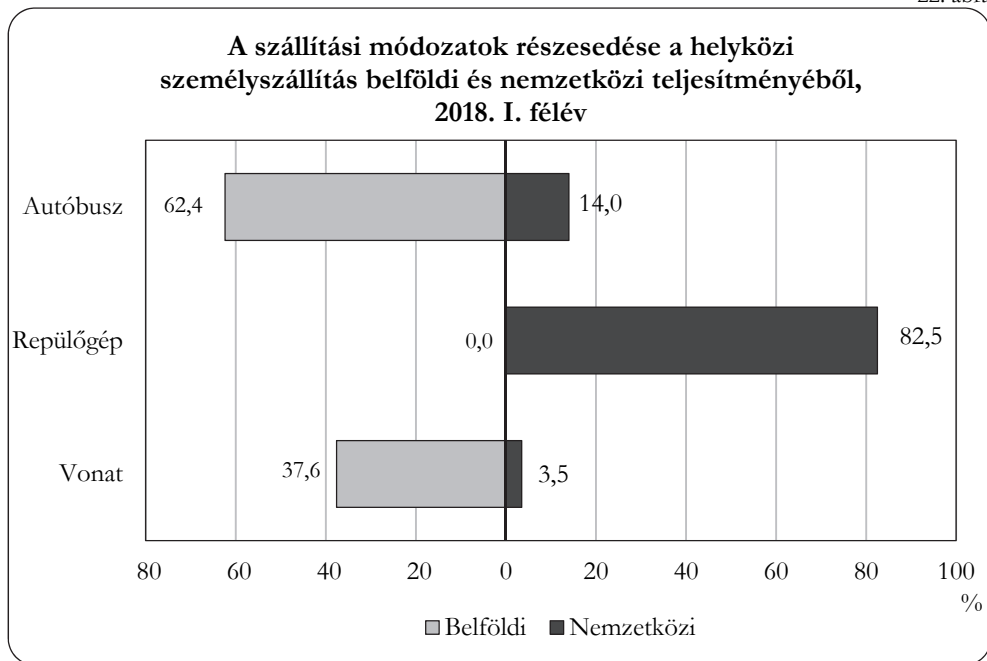
2018. I. félévben a nemzetgazdaság árutonna-kilométerben kifejezett **áruszállítási teljesítménye** 3,9%-kal alacsonyabb volt, mint 2017 ugyanezen időszakában. A nemzetközi forgalom teljesítménye 7,1%-kal elmaradt az egy évvel korábbtól, a belföldié ugyanakkor 5,9%-kal meghaladta azt. A nemzetközi szállítások azonban jobban befolyásolták a teljes szállítási teljesítmény alakulását, mint a belföldiek, miután részesedésük az I. félév során 72% volt. A teljes áruforgalmat illető teljesítménycsökkenés az átlagos szállítási távolság rövidebbé válásával magyarázható, mivel a szállított tömeg 4,4%-kal bővült. A teljesítmény kétharmadát képviselő közúti áruszállítás esetében 4,2, a vasúti áruszállítás vonatkozásában 9,0%-os teljesítménycsökkenés alakult ki.

21. ábra

A **helyközi személyszállítás** utaskilométer-teljesítménye 2018 I. félévében 5,9%-kal több volt az egy évvel korábbinál. A növekedés az átlagos utazási távolság hosszabbá válásának a következménye, az utazások száma ugyanis 0,5%-kal mérséklődött. Az átlagos utazási távolság növekedése alapvetően annak tulajdonítható, hogy a légi személyszállítás teljesítménye 22%-kal bővült, lényegesen nagyobb mértékben, mint a többi, rövidebb átlagos távolságú közlekedési módé. (A légi személyszállítás teljesítménye az I. félévben már meg is haladta valamelyest a vasútiét.) A **Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér utasforgalma** a január–júniusi időszakban 6,9 millió fő volt, 15%-kal több az egy évvel korábbinál. Az összteljesítmény 47%-át adó autóbuszos közlekedés teljesítménye 0,7, a vasúti közlekedésé 2,1%-kal bővült. 2018 I. félévében az összteljesítményből közel héttizedes aránnyal részesedő belföldi forgalom esetében 1,2, a nemzetközi forgalomban 17%-os növekedés következett be 2017 azonos időszakához képest.

22. ábra

A **helyi személyszállításban** 2018. I. félévben 1 milliárd 83 millió utazást regisztráltunk, 1,8%-kal kevesebbet, mint tavaly ilyenkor. A csökkenés legfontosabb tényezőjét a metró és földalatti jelentette, ezeken a járműveken megtett utazások száma 26%-kal visszaesett, összefüggésben az M3-as metróvonal felújítása miatti forgalm kieséssel. Az utazások 54%-át lebonyolító autóbuszok esetében ezzel szemben 5,0%-kal bővült az utasszám a 2017. I. félévihez képest, részben annak hatására, hogy az M3-as metró kiesett forgalmát buszokkal bonyolították le. (Érdemes figyelembe venni ugyanakkor, hogy a metróon, földalattin utazók száma 57 millióval csökkent, míg a Budapesten buszokon utazóké ennél kevesebbel, 35 millióval nőtt.) A villamosokat igénybe vevők száma 4,3%-kal emelkedett egy év alatt. Valamennyi közlekedési módozatot tekintve a fővárosban utazók száma 1,6, a vidéken közlekedőké 2,3%-kal elmaradt az egy évvel korábbtól.

2018. január–júniusban 150 ezer **személygépkocsit helyeztek első alkalommal forgalomba** az országban, 17%-kal többet, mint 2017 ugyanezen időszakában. Ezen belül az új – kétévesnél fiatalabb – személygépkocsik forgalomba helyezése 28, a használtaké 7,8%-kal nőtt. Az eltérő mértékű növekedések hatására az új személygépkocsik aránya a forgalomba helyezéseken belül 4,2 százalékponttal emelkedett, és 49%-ot tett ki.

*Termelői és fogyasztói árak***Mezőgazdasági termelői árak**

2018 júniusában a mezőgazdasági termelői árak összességében nem változtak az előző év azonos időszakához képest, ami a növényi termékek árának 3,5%-os növekedéséből és az élő állatok és állati termékek árának 5,6%-os csökkenéséből adódott. A nagy súlyú gabonafélék ára 13%-kal emelkedett, a gyümölcsöké azonban közel ötödével visszaesett. A meggyfélék ára 40%-kal alacsonyabb volt, miközben a felvásárolt mennyiség két és félszeresére nőtt. A burgonya több mint harmadával drágult. Az élő állatok ára 7,9, az állati termékeké 0,4%-kal csökkent. A vágósertés ára jelentősen visszaesett (18%), a tojásé 1,8%-kal nőtt.

A mezőgazdasági termelői árak **2018 január–júniusában** sem változtak összességében, ami a növényi termékek enyhe (1,0%-os) emelkedéséből és az élő állatok és állati termékek 1,7%-os mérséklődéséből tevődött össze. A gabonafélék ára 8,9%-kal nőtt, a burgonyáé azonban 13%-kal alacsonyabb lett. A vágósertés ára jelentősen (13%) visszaesett, ugyanakkor a vágómarháé 6,7%-kal nőtt. A tej ára 2,8, a tojásé 13%-kal emelkedett.

2018 I. félévében a **mezőgazdasági termelés ráfordítási árai** 2,3%-kal voltak magasabbak az előző év I. félévinél, a folyó termelőfelhasználás (1,9%) és a mezőgazdasági beruházások (5,5%) árszínvonala is nőtt. Az egyszerű takarmányok ára 6,2, az üzemanyagoké 5,5%-kal volt magasabb. Az épületberuházások 8,7, a gépberuházások 3,9%-kal drágultak. Az agráröllő (a termelőiár- és a ráfordításiár-index hányadosa) értéke 97,8% volt.

Ipari, építőipari termelői árak

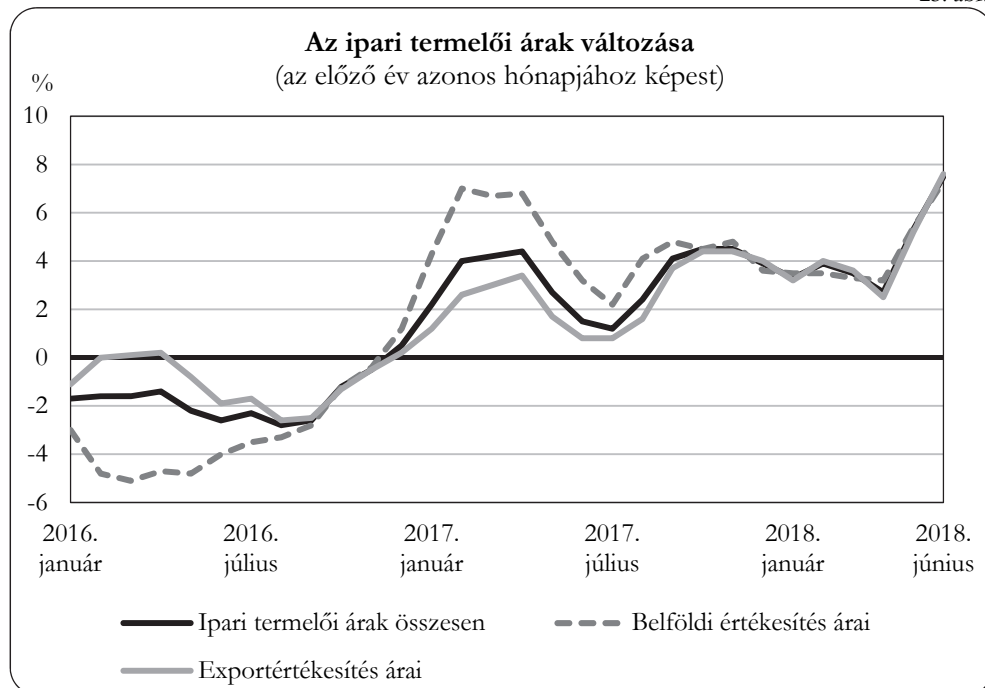
Hazánkban az **ipari termelői árak 2018 júniusában** 7,5%-kal meghaladták az egy évvel korábbit. Ez az elmúlt hat év legjelentősebb drágulása, amit elsősorban a kőolaj világpiaci áremelkedése okozott. Az Európában irányadó Brent nyersolaj ára 2018 júniusában 60%-kal magasabb volt az egy évvel korábbinál. Ezzel párhuzamosan Magyarországon a kokszyártás, kőolaj-feldolgozás termékei 32%-kal többbe kerültek, mint 2017 júniusában, és – részben az emelkedő üzemanyagárak hatására – az ipar más területein is fokozódott a drágulás.

Az ipari termelői árak **2018 I. félévében** összességében 4,4%-kal magasabbak voltak, mint az előző év azonos időszakában. Az energia- és továbbfelhasználásra termelő ágazatokban átlagosan 5,4, a beruházási javakat gyártókban, 4,9, a fogyasztási cikkeket gyártókban 0,7%-kal emelkedtek az árak. A belföldi értékesítések és az export árai egyaránt 4,4%-kal nőttek.

A **belföldi értékesítéseken belül** a hattizedes súlyt képviselő feldolgozóipari cikkek 4,7, a több mint egyharmad súlyú energiaipar temékei 4,0%-kal kerültek többbe a 2017. január–júniusnál. A feldolgozóipar hazai eladási árait – a világgpiaci folyamatokon keresztül – elsősorban a kohászat, fémfeldolgozásban, a vegyi anyag, termékgyártásban és a kocszgyártás, kőolajfeldolgozásban történt (7,1–9,7%-os) drágulás hajtotta fel. A nagy súlyú élelmiszeriparban az átlagosnál kisebb mértékben, 2,6%-kal emelkedtek a belföldi értékesítési árak.

2018 I. félévében az **exportárak** a feldolgozóiparban 4,1, az energiaiparban 10%-kal magasabbak voltak az egy évvel korábbinál. A feldolgozóiparon belül a legnagyobb értékű exportbevételt realizáló járműgyártás külföldre értékesített termékei átlagosan 7,2%-kal drágultak, miközben a második legnagyobb súlyt képviselő elektronikai iparban 0,3%-kal csökkentek az árak.

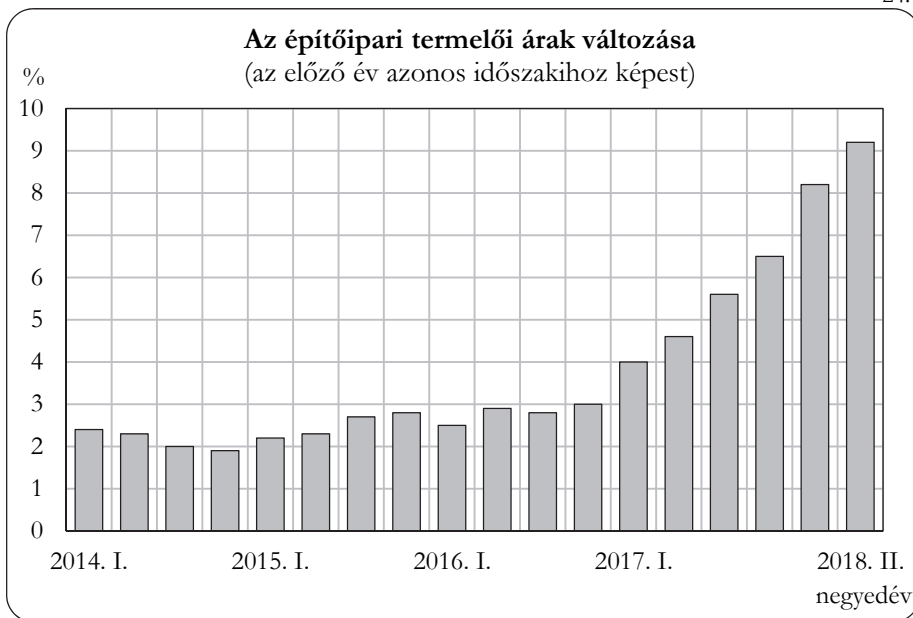
23. ábra

Hazánkhoz hasonlóan 2018 I. félévében az ipari termelői árak az uniós tagországok többségében is emelkedtek, az **EU-28 egészére számítva** átlagosan 2,1%-kal. A magyarországinál nagyobb mértékben (4,6–5,3%-kal) csak Romániában, Svédországban és Máltán drágultak az ipari cikkek.

Az **építőipari termelői árak 2018 I. félévében** átlagosan 8,7%-kal nőttek az előző év azonos időszakához viszonyítva, lényegesen nagyobb mértékben, mint az utóbbi tíz év I. féléveiben. Ezen belül az I. negyedévben 8,2, a II. negyedévben 9,2%-os árnövekedést regisztráltunk a 2017. azonos negyedévihez viszonyítva. Az áremelkedés 2017 I. negyedétől kezdődően felgyorsult, összefüggésben az építési költségtényezők (pl. anyagárak, munkaerőköltség, egyes igénybe vett szolgáltatások díjainak) növekedésével.

24. ábra

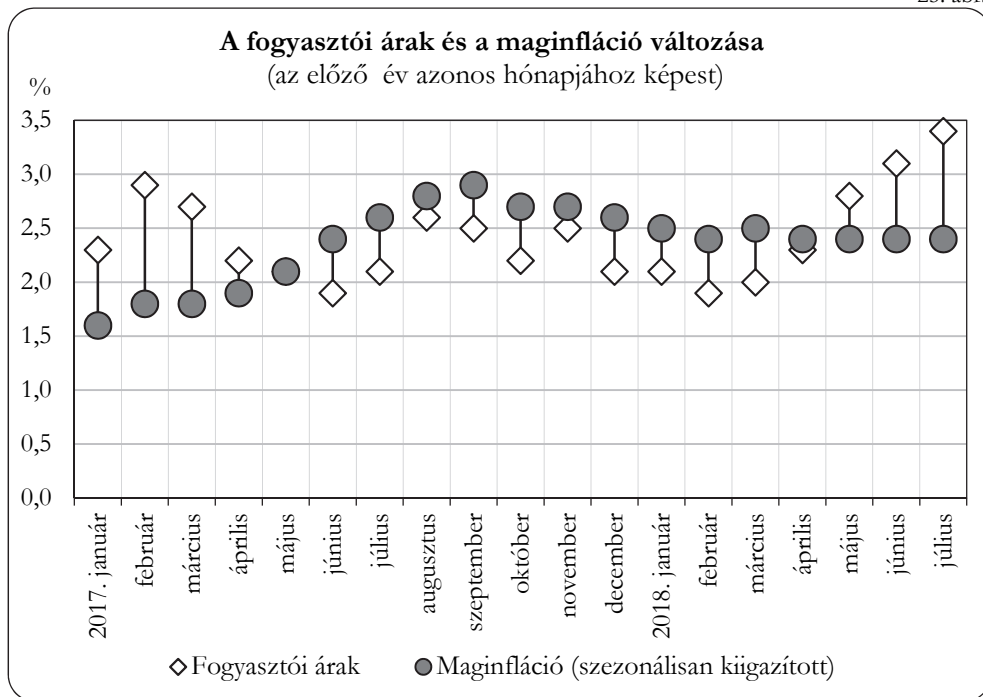
Az **építőipari ágazatok** közül az **I. félévben** a termelői árak emelkedése az épületek építése ágazatban 11, az egyéb építmények építésében 6,4, a speciális szaképítésben 8,9%-ot tett ki, ez mindhárom ágazatban az utóbbi évtized legmagasabb növekedése.

Az **építménycsoportok** közül az I. félévben a közlekedési és hírközlési, valamint a nagy- és kiskereskedelmi épületek, az ipari épületek és raktárak, továbbá a közösségi lakóépületek csoportjában 10 és 11% közötti mértékű termelőiár-növekedés következett be az egy évvel korábbihoz képest, ezzel szemben az utak létrehozásához szükséges építési munkák átlagosan 5,6%-kal drágultak.

Fogyasztói árak

2018 első hét hónapjában a fogyasztói árak növekedési üteme változatosan alakult. Január–márciusban átlagosan 2% körül ingadozott, ezt követően gyorsult az infláció, júliusban 3,4%-os növekedést mértünk. A szezonálisan kiigazított alap- vagy **maginfláció** az időszak során alig változott (2,4–2,5%), és májustól alacsonyabb volt, mint a fogyasztóiár-index, mivel többek között a járműüzemanyagok drágulását nem tartalmazta.

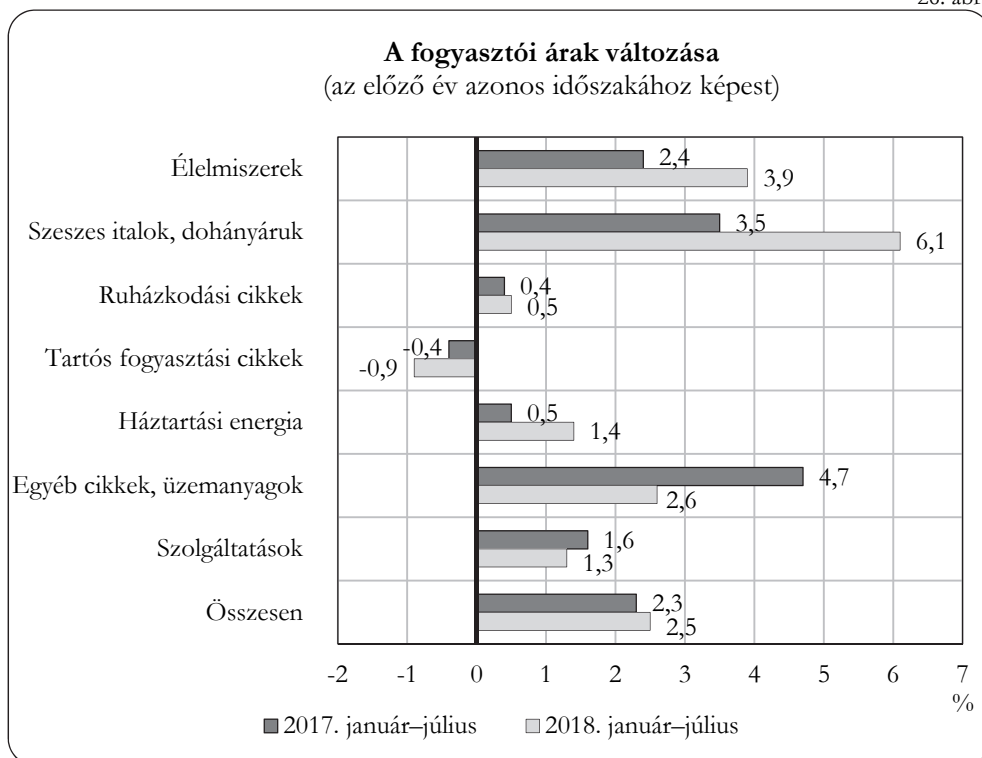
25. ábra

2018. január–júliusban összességében 2,5%-kal emelkedtek az árak 2017 azonos időszakához képest. A tartós fogyasztási cikkek kivételével az egyes kiadási főcsoportok árszínvonala nőtt. A legnagyobb mértékben (6,1%-kal) a **szeszes italok, dohányárúk** árai növekedtek. A szeszes italok 3,1, a dohányárúk 9,0%-kal drágultak, utóbbiak alapvetően a dohánytermékekre kivetett jövedéki adó 2017. júliusi emelése miatt. Az **élelmiszerek** árai szintén átlag felett nőttek (3,9%-kal), ezen belül az árváltozás termékenként jelentős eltérést mutatott. A tojás ára 2018 első hét hónapjában a piaci konszolidáció hatására folyamatosan csökkent, ám így is 24%-kal magasabb volt, mint 2017 azonos időszakában. A fogyasztásban nagyobb súlyt képviselő élelmiszerek közül a tejtermékek (sajt nélkül) 7,6, a kenyér 5,2, a tej 5,1, a párizsi, kolbász 4,0, a baromfihús

3,9, az alkoholmentes üdítőitalok 2,4, a sertéshús 1,8%-kal drágult. Az élelmезési célú gabonafélék (búza, rozs) termelői árának emelkedése következtében a liszt ára 5,4%-kal nőtt. A friss hazai és déligyümölcs 8,6%-kal többbe, a friss zöldség ugyanannyiba, a burgonya 4,0%-kal kevesebbe került az előző év azonos időszakánál. A cukor 18%-kal olcsóbb lett, jelentős részben az uniós cukorkvóta tavaly szeptember végi eltörlése miatt. A nem előfizetéses éttermi étkezés annak ellenére drágult (5,6%-kal), hogy az éttermi szolgáltatás áfakulcsa 2018. januárban 5%-ra mérséklődött. A **háztartási energia** ára átlagosan 1,4%-kal nőtt, ezen belül a főbb rezsitételeké (elektromos energia, vezetékes gáz, távfűtés) változatlan maradt. A palackos gáz 6,2%-kal drágult. A szilárd tüzelőanyagokért ugyancsak többet kellett fizetni, különösen a tűzifa ára nőtt jelentősen (14%-kal) a fokozódó kereslet és a forgalmazás szigorításából fakadó esetenkénti áruhiány miatt.

26. ábra

Január-júliusban a **szolgáltatások** díjai átlagosan 1,3%-kal emelkedtek, ezen belül a belföldi üdülés 7,9, a lakbér 4,8, a járműjavítás, -karbantartás 4,0, az egészségügyi szolgáltatás 3,7, a társasházi közös költség 3,0, az oktatási szolgáltatás 2,7%-kal. A hatósági ármegállapítás körébe tartozó vízdíj, csatornadíj és a személyszállítás tarifái nem változtak, de a munkahelyre, iskolába történő utazás és a szerencsejáték is

ugyanannyiba került, mint az előző év azonos időszakában. A telefon-, internethasználat 6,0%-kal olcsóbb lett, miután az internetszolgáltatás áfakulcsa 2018. januárban 5%-ra csökkent. A **ruházkodási cikkek** árai az első hét hónapban átlagosan 0,5%-kal magasabbak voltak, mint 2017. január–júliusban, ezen belül a férfi- és a női ruházaté közel azonos mértékben (0,8–0,7%-kal) nőtt, a gyermekruházaté 0,9%-kal mérséklődött. A **tartós fogyasztási cikkek** árcsökkenése 2018 első hét hónapjában folytatódott. A főcsoportba tartozó termékek árai összességében 0,9%-kal mérséklődtek, ezen belül a tartós háztartási cikkeké 1,4%-kal nőtt, a járművéké 1,2, a tartós kulturális cikkeké (számítógép, telefon, televízió) 3,9%-kal csökkent. A fogyasztásban nagyobb súlyt képviselő járműüzemanyagok 5,6%-kal drágultak a kőolaj világgpiaci árának emelkedése miatt. 2018. január–júliusban az autóbenzin literenkénti átlagára (375 forint) 19, a gázolajé (382 forint) 22 forinttal magasabb volt az előző év azonos időszakánál. A gyógyszerek, gyógyárak árai 2,7%-kal emelkedtek.

Az árváltozás a **lakosság és a háztartások egyes csoportjait** eltérő jövedelmi helyzetük és fogyasztásuk miatt nem egyformán érintette. 2018. január–júliusban az alacsony jövedelműek körében az átlagosnál magasabb, a magas jövedelműek esetében alacsonyabb volt az infláció, mivel többek között a szeszes italok, dohányárak és a szilárd tüzelőanyagok áremelkedését különbözőképpen érzékelték.

7. tábla

A fogyasztói árak változása társadalmi rétegek szerint, 2018. január–július

(az előző év azonos időszakához képest)

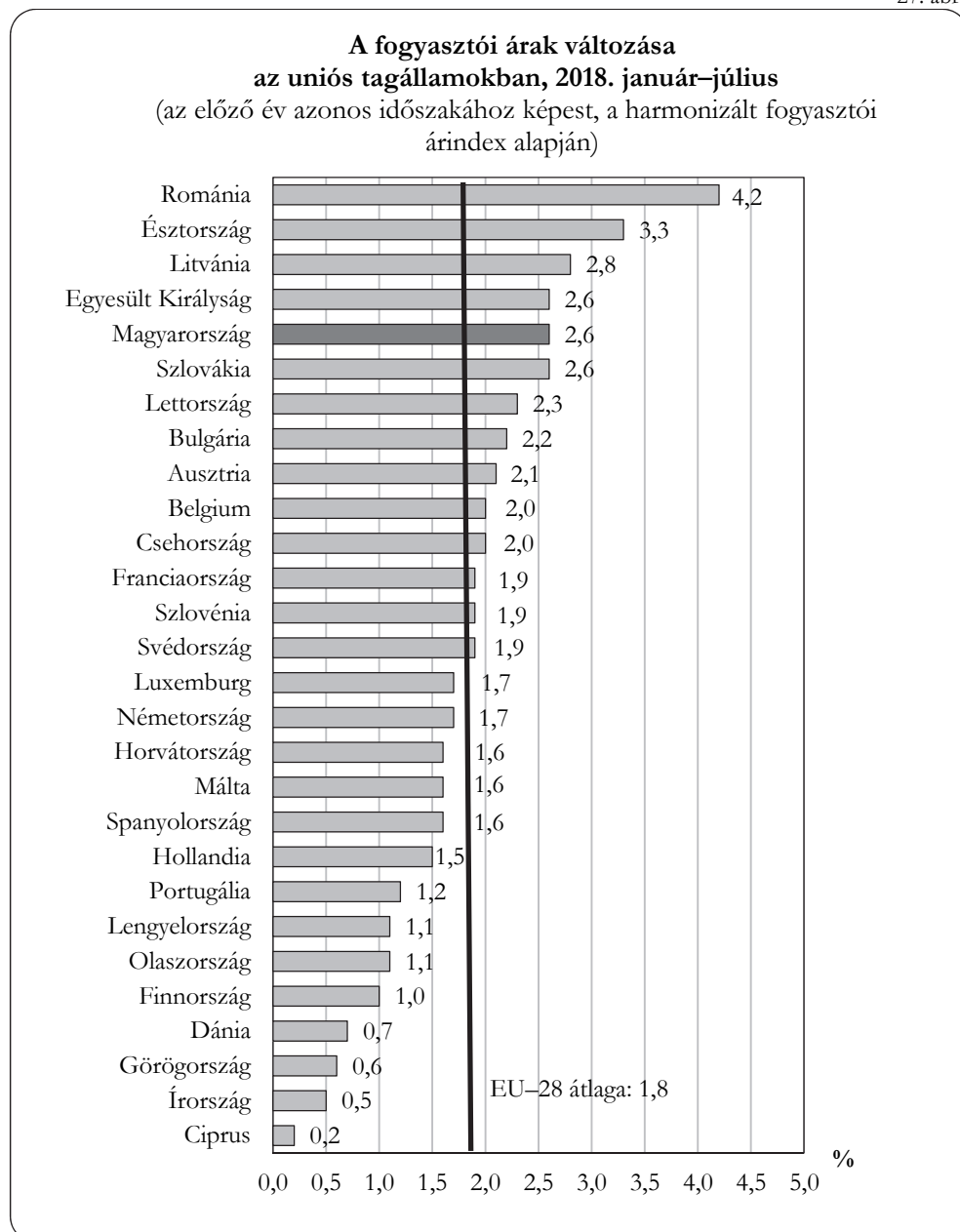
(%)

Kiadási főcsoport	Aktív	Legalább 3 gyer- mekes	Nyug- díjas	Ala- csony	Köze- pes	Magas	Lakosság összesen
				jövedelmű			
				háztartások			
Élelmiszerek	3,9	4,0	3,9	3,9	3,8	3,9	3,9
Szeszes italok, dohányárak	6,1	6,5	5,6	7,2	6,2	5,1	6,1
Ruházkodási cikkek	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Tartós fogyasztási cikkek	−0,9	−0,9	−0,8	−0,9	−1,1	−0,7	−0,9
Háztartási energia	1,4	1,7	1,4	2,1	1,6	0,8	1,4
Egyéb cikkek, üzemanyagok	2,7	2,2	2,4	2,1	2,8	2,7	2,6
Szolgáltatások	1,3	1,3	1,3	1,1	1,0	1,7	1,3
Összesen	2,5	2,5	2,5	2,9	2,5	2,4	2,5

A nemzetközi összehasonlítást biztosító **harmonizált fogyasztóiár-index** (HICP) alapján az **Európai Unióban** 2018. január–júliusban összességében 1,8%-kal nőttek az árak az előző év azonos időszakához képest. Az áremelkedés üteme Romániában volt a legmagasabb (4,2%), Cipruson a legalacsonyabb (0,2%). A magyarországgal azonos árváltozást mértek az Egyesült Királyságban és Szlovákiában (2,6%), magasabbat Litvániában, Észtországban és a már említett

Romániában. A Visegrádi Együttműködés (V4) országai közül a hazánkéval azonos árváltozást mutató Szlovákia mellett Csehországban 2,0, Lengyelországban 1,1%-kal nőttek az árak.

27. ábra

Társadalmi és jóléti folyamatok

Demográfiai helyzet

Az előzetes **népmozgalmi** adatok alapján **2018. júniusban** 7511 gyermek született, 0,1%-kal több, mint 2017 azonos hónapjában. A halálozások száma csökkent: 9389-en hunytak el, 1,8%-kal kevesebben, mint 2017 júniusában. Az élveszületések és a halálozások egyenlegéből kialakult 1878 fős természetes fogyás 8,6%-os mérséklődést jelent a 2017. júniusához képest. Emelkedett a házasságkötések száma: a hónap folyamán 6572 pár kötött házasságot, 6,5%-kal, 404-gyel több a 2017. júniusánál.

2018. I. félévét kevesebb halálozás és születés, valamint mérsékeltebb természetes fogyás jellemezte az egy évvel korábbinál.

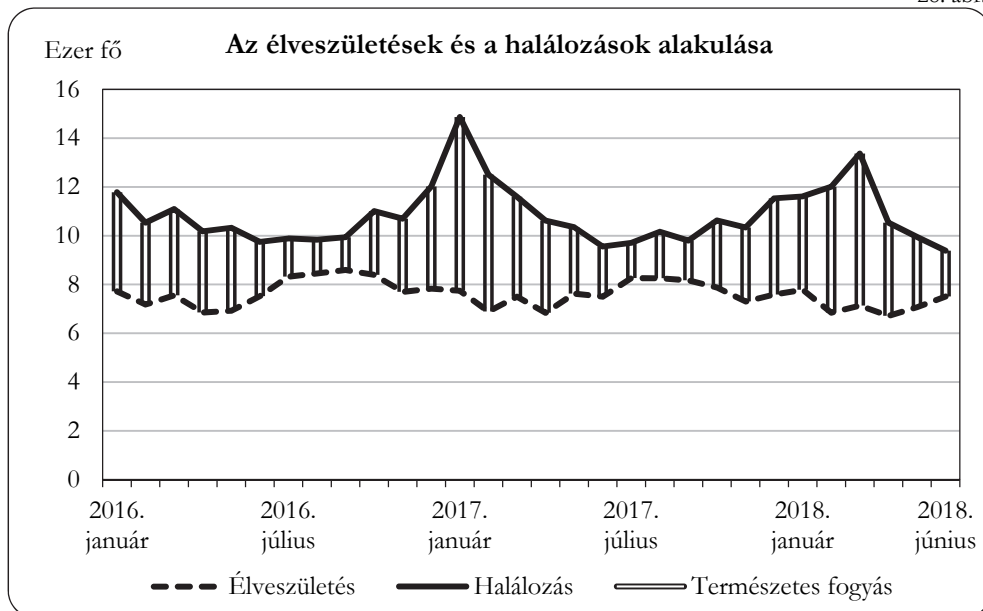
2018 első hat hónapjában 43 069 **élveszületés történt**, 1040-nel, 2,4%-kal kevesebb a 2017. január–júniusánál. Januárban és júniusban valamivel több, február–májusban valamivel kevesebb gyermek született, mint 2017 azonos hónapjaiban. A **teljes termékenységi arányszám** becsült értéke 1,43 volt, az előző év azonos időszakára számítotttnál (1,45) valamelyest kevesebb.

A 2018. I. félévi 66 869 **halálozás** 3,8%-os csökkenést jelent, számszerűen 2637-tel kevesebben hunytak el, mint az előző év azonos időszakában. A márciusi jelentős, 15%-ot meghaladó emelkedés kivételével az év többi hónapjában csökkent a halálozások száma. A legnagyobb arányú, 22%-os csökkenést januárban regisztráltuk.

A születések száma kisebb mértékben csökkent, mint a halálozásoké, ennek következtében a **természetes fogyás** a 2017. I. félévi 25 397-tel szemben 2018. január–júniusban 23 800 fő volt, ami 6,3%-os javulást jelent.

Az év első felében 22 161 pár **kötött házasságot**, 1,7%-kal, 380-nal több, mint az előző év azonos időszakában. Az áprilisi jelentős, 7,1%-os mérséklődést követően május–júniusban átlagosan az egy évvel korábbinál 5%-kal több házasságkötés történt.

28. ábra

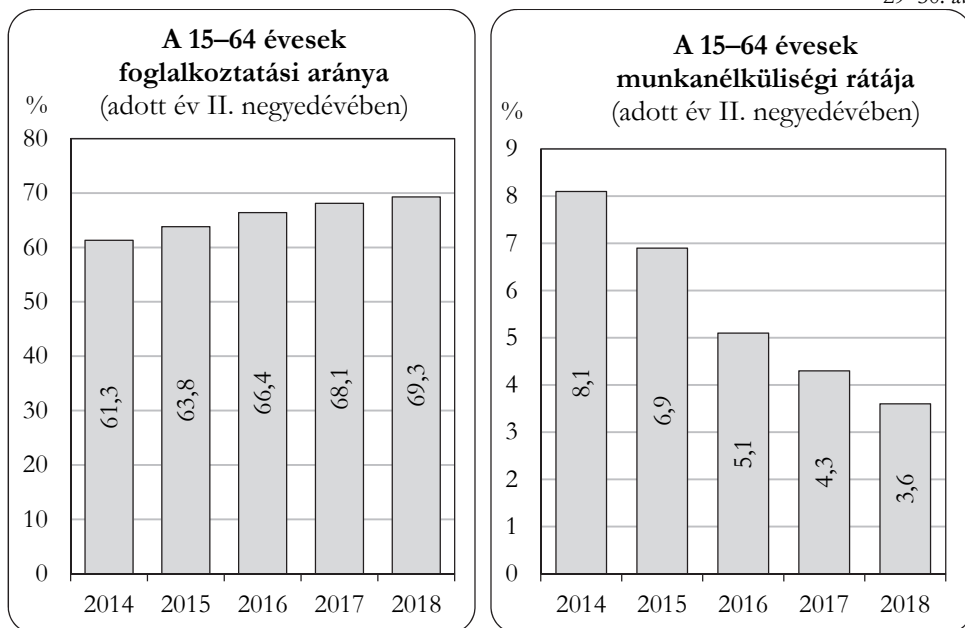
Ezer lakosra 8,9 élveszületés és 13,8 halálozás jutott, előbbi 0,2, utóbbi 0,5 ezrelékponttal kisebb volt a 2017. január–júniusi értéknél, aminek eredményeként a természetes fogyás 0,3 ezrelékponttal, 4,9 ezrelékre mérséklődött. Ezer élveszületésre 3,3 csecsemőhalálozás jutott, ami 0,5 ezrelékpontos csökkenést jelent az egy évvel korábbi értékhez képest. A házasságkötési arányszám 4,6 ezrelékes értéke 0,1 ezrelékponttal meghaladta az előző év azonos időszakit.

Régióként a születések száma Nyugat-Dunántúlon enyhén (0,6%-kal) emelkedett, a többiben mérséklődött. A legjelentősebb mértékű visszaesést (5,1% és 4,3%) Dél-Dunántúlon és Közép-Dunántúlon regisztráltuk. A **halálozások** száma Észak-Alföldön kismértékben emelkedett, a többi hét régióban csökkent. A legnagyobb mérséklődés (6,0% és 5,9%) Dél-Dunántúlon és Dél-Alföldön következett be. A **természetes fogyás** Észak-Alföldön – főleg a halálozások számának növekedése miatt – 5,5%-kal emelkedett, a többi régióban csökkent. A születések kismértékű mérséklődése és a halálozások országos átlagot meghaladó visszaesése következtében a természetes fogyás Budapesten csökkent a legnagyobb mértékben (12%). A **házasságkötések** száma öt régióban emelkedett, kettőben (Dél-Alföldön és Észak-Magyarországon) csökkent, Budapesten pedig változatlan maradt. A legnagyobb emelkedés Észak-Alföldön (5,6%) történt.

Munkaerőpiac, keresetek

2018 II. negyedévében többen dolgoztak és kevesebben voltak munka nélkül, mint egy évvel korábban, így a gazdaságilag aktívak száma és aránya bővült, az inaktívaké pedig csökkent.

29–30. ábra

Magyarország munkaerőpiaci helyzete **uniós összehasonlításban** folyamatosan javult az elmúlt években. A rendelkezésre álló legfrissebb, **2018. I. negyedévi** adatok alapján a magyar foglalkoztatási arány (68,7%) meghaladta az unió átlagát (67,8%), míg a munkanélküliség hazai szintje (3,9%) jóval kevesebb volt annál (7,5%). Hazánk a tagállamok foglalkoztatási rangsorában a középmezőnyben helyezkedett el, míg a magyar munkanélküliségi ráta a harmadik legalacsonyabb volt.¹⁴

2018 II. negyedévében a 15–74 éves **foglalkoztatottak átlagos létszáma** 4 millió 475 ezer fő volt, 55 ezer fővel több az egy évvel korábbinál. A létszámnövekedés teljes egészében a hazai elsődleges munkaerőpiacon realizálódott, itt 100 ezer fővel nőtt a foglalkoztatottak száma, ugyanakkor a közfoglalkoztatottaké 39 ezer fővel csökkent, míg a külföldön munkát vállalóké mintavételi hibahatáron belül változott a 2017. II. negyedévihez viszonyítva. A foglalkoztatottak közül 4 millió 418 ezren tartoztak

¹⁴ Az adatok a 15–64 éves népességre vonatkoznak. Forrás: az Eurostat adatbázisa.

a 15–64 évesek közé, ez egy év alatt 47 ezer fős (1,1%-os) növekedést jelentett, míg foglalkoztatási arányuk 1,2 százalékponttal, 69,3%-ra bővült.

A **férfiakat** magasabb foglalkoztatási szint jellemezte, mint a **nőket** (76,2 és 62,5%), ugyanakkor a nők esetében a 2017. II. negyedévéhez viszonyított javulás mértéke nagyobb volt (1,4 és 1,0 százalékpont). A **korcsoportok** foglalkoztatottsága eltérően változott. A munkaerőpiacon kis létszámban megjelenő 15–24 éves fiataloké mintavételi hibahatáron belül módosult, míg az ún. legjobb munkavállalási korú 25–54 éveseké, illetve az 55–64 évesek mutatói javultak. A foglalkoztatási arány ezen korcsoportok esetében 28,7, 84,5 és 53,5% volt. Az **iskolai végzettség** alapján képzett négy kategória közül az érettségivel rendelkező középfokú végzettségűek körében a foglalkoztatási arány némileg csökkent, viszont a másik három szint mutatója bővült az előző év azonos időszakához viszonyítva, ennek mértéke 0,8–2,3 százalékpont között alakult. A magasabb iskolai végzettség magasabb foglalkoztatási aránnyal párosult: míg a legfeljebb alapfokú végzettségűek foglalkoztatási aránya 39,3%-ot tett ki, addig a felsőfokú végzettségűeké ennek több mint kétszerese, 85,0% volt 2018 II. negyedévében.

8. tábla

**A 15–64 évesek foglalkoztatási aránya és munkanélküliségi rátája
főbb jellemzők szerint
(adott év II. negyedévében)**

Mutatók	Foglalkoztatási arány		Munkanélküliségi ráta	
	2017	2018	2017	2018
Nemek szerint				
Férfiak	75,1	76,2	4,0	3,5
Nők	61,1	62,5	4,6	3,7
Korcsoportok szerint				
15–24 éves	28,9	28,7	11,0	9,5
25–54 éves	83,7	84,5	3,7	3,3
55–64 éves	51,2	53,5	3,9	2,3
Legmagasabb iskolai végzettség szerint				
Legfeljebb alapfokú	37,9	39,3	12,0	10,6
Középfokú, érettségi nélkül	75,8	78,1	4,3	3,4
Középfokú, érettségivel	71,3	71,0	3,5	3,0
Felsőfokú	84,3	85,1	1,5	1,2
Összesen	68,1	69,3	4,3	3,6

Éves összehasonlításban a **nemzetgazdaság szektorai** közül a mezőgazdaságban és a szolgáltatásban csökkent (3,1 és 0,5%) a foglalkoztatottak száma, miközben az iparban és az építőiparban bővülés (2,6 és 13%) volt megfigyelhető. (A nemzetgazdaság létszámnövekedésének több mint nyolctizede az építőiparból származott.) Az agrárumban 207 ezer, az iparban 1 millió 97 ezer, az építőiparban 335 ezer, a szolgáltatásban

pedig 2 millió 779 ezer főt foglalkoztatottak. Az ipar mind a négy ágát létszámemelkedés jellemezte, ezen belül a bányászatban és az energiaiparban kiugró, 31 és 35%-os gyarapodás történt. A feldolgozóipari alágak többségében többen dolgoztak, mint egy évvel korábban, közülük a nagy létszámú fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása, valamint a faipar és a gyógyszeripar területén emelkedett számottevő mértékben a foglalkoztatottság a 2017. II. negyedévihez képest, ezzel szemben az élelmiszeripar, illetve a gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása jelentős létszámvesztéssel könyvelt el. A szolgáltatótevékenységet ellátó ágak közül a piaci szolgáltatást végzőkben a foglalkoztatottak száma elmaradt az egy évvel korábbtól, míg a jellemzően közszolgáltatást ellátó területen lényegében nem változott. Utóbbi esetében ellentétes irányú folyamatok zajlottak: míg a közigazgatásban mérséklődött, addig az oktatás és a humán-egészségügyi, szociális ellátásban nőtt a foglalkoztatottak száma a 2017. II. negyedévihez képest. A piaci szolgáltató ágak közül a kereskedelem, a művészet, szórakoztatás, szabadidő és az egyéb szolgáltatás területén jóval többen dolgoztak, mint az előző év azonos időszakában, ugyanakkor a szállítás, raktározás és a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás jelentősen létszámvesztő ágaknak számítottak.

2018. II. negyedévben a 15–64 éves **munkanélküliek** száma 165 ezer fő volt, 31 ezer fővel (16%-kal) alacsonyabb az egy évvel korábbinál, miközben a munkanélküliségi ráta egy év alatt 0,7 százalékponttal, 3,6%-ra mérséklődött.¹⁵ (A munkanélküliség jelenlegi szintje – a negyedéves adatokkal összehasonlítva – a munkaerő-felmérés mintegy negyedszázados történetének legalacsonyabb értéke.)

Jóllehet a **nők** esetében a munkanélküliségi ráta nagyobb mértékben javult, mint a **férfiaknál** (0,9 és 0,5 százalékpont) a 2017. II. negyedévihez képest, a férfiaknál a munkanélküliség szintje alacsonyabb volt (3,5%). Mindhárom releváns korcsoportban mérséklődött a munkanélküliség. A 15–24 éves fiatalok munkanélküliségi rátája egy év alatt 1,5 százalékponttal, 9,5%-ra, a 25–54 éveseké 0,4 százalékponttal, 3,3%-ra, míg az 55–64 éveseké 1,6 százalékponttal, 2,3%-ra csökkent. A munkanélküliségi ráta a 15–64 éves népesség **iskolai végzettség** szerinti mind a négy fő kategóriájában alacsonyabb lett a 2017. II. negyedévihez viszonyítva, a legnagyobb mértékben, 1,3 százalékponttal a legfeljebb alapfokú végzettségűeké csökkent, ennek ellenére továbbra is náluk a legmagasabb, 10,6% a mutató, miközben a felsőfokú végzettségűeké mindössze 1,2%.

Az **álláskeresőssel eltöltött átlagos idő hossza**, valamint a **tartósan**, legalább egy éve **állástalanok aránya** egyaránt mérséklődött 2018 II. negyedévében az előző évihez képest, előbbi 17,0-ről 16,8 hónapra, utóbbi pedig 1,3 százalékponttal, 42,8%-ra.

¹⁵ A KSH munkaerő-felmérése mellett a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) adminisztratív forrásából ugyancsak rendelkezésre állnak munkanélküliségi adatok. Ez alapján 2018. június végén a **nyilvántartott álláskeresők átlagos száma** 240,7 ezer fő volt, 14%-kal kevesebb az egy évvel korábbinál.

2018 II. negyedévében a **régiók** döntő többségét növekvő foglalkoztatás és csökkenő munkanélküliség jellemezte. Kivétel ez alól Budapest, ahol a foglalkoztatási arány elmaradt az egy évvel korábbtól, illetve Közép-Dunántúl, ahol változatlan maradt. Utóbbi régióban a munkanélküliségi ráta is – egyedülként – növekedett. A foglalkoztatási arány Nyugat-Dunántúlon javult a legnagyobb mértékben (2,7 százalékpont), ennek köszönhetően itt volt a legmagasabb a foglalkoztatás szintje (73,6%), míg a munkanélküliségi ráta Dél-Alföldön esett vissza leginkább (1,7 százalékpont). A munkanélküliség Nyugat- és Közép-Dunántúlon, illetve Pesten volt a legalacsonyabb, 2% körüli szintre csökkent. Éves összehasonlításban a legalacsonyabb és legmagasabb foglalkoztatási és munkanélküliségi mutatóval rendelkező régió közötti differencia jelentősen csökkent.

9. tábla

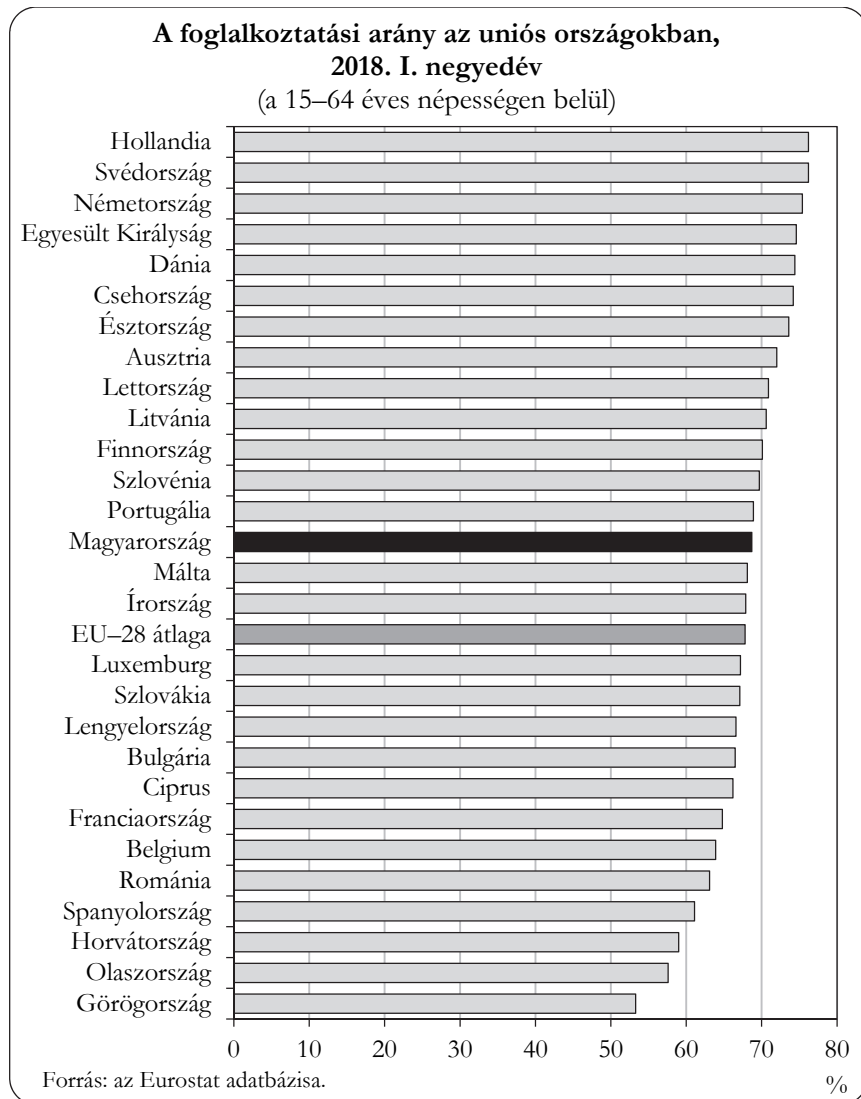
A főbb munkaerőpiaci mutatók alakulása a régiókban, 2018. II. negyedév
(a 15–64 éves népesség körében)

Régiók	A foglalkoztatási arány		A munkanélküliségi ráta	
	értéke, %	változása az előző év azonos időszakához képest, százalékpont	értéke, %	változása az előző év azonos időszakához képest, százalékpont
Budapest	73,3	–0,6	3,0	–0,2
Pest	70,2	1,8	2,0	–0,8
Közép-Dunántúl	70,8	0,0	2,3	0,1
Nyugat-Dunántúl	73,6	2,7	1,6	–0,8
Dél-Dunántúl	64,7	1,7	5,9	–0,6
Észak-Magyarország	65,6	2,0	4,8	–0,6
Észak-Alföld	66,0	1,7	6,4	–1,1
Dél-Alföld	68,4	1,3	3,1	–1,7
Ország összesen	69,3	1,2	3,6	–0,7

2018 I. negyedévében a rendelkezésre álló legfrissebb **uniós munkaerőpiaci mutatókat** alapul véve az unió 28 tagállamának átlagában és a tagországok mindegyikében nőtt a foglalkoztatottság, és – Észtország kivételével – mérséklődött a munkanélküliség az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A 15–64 éves korcsoporton belül az EU–28 átlagában a **foglalkoztatási arány** 67,8%-os értéke 1,1 százalékponttal bővült, míg a **munkanélküliségi ráta** 0,9 százalékponttal, 7,5%-ra csökkent. A leginkább Cipruson, Horvátországban és Portugáliában javultak a főbb munkaerőpiaci mutatók. A legmagasabb (74,2–76,2%-os) foglalkoztatási arány Csehországot, Dániát, az Egyesült Királyságot, Németországot, Hollandiát és Svédországot jellemezte, a legalacsonyabb (53,3–59,0%) Görögországot, Horvátországot és Olaszországot. A munkanélküliség szintje változatlanul Görögországban és Spanyolországban messze a legmagasabb (21,4 és 16,8%), továbbá ebben a két tagországban kiemelkedő a 15–24 évesek munkanélküliségi rátája is: 44,4 és 36,3%. (A magyar fiataloké 10,4% volt,

miközben az EU-28 átlagában 15,8%-os munkanélküliségi rátát mértek.) A 15–64 évesek munkanélküliségi rátája Csehországban és Németországban volt a legalacsonyabb (2,4 és 3,7%).

31. ábra

2018 I. félévében a **keresetnövekedés** ütemét leginkább a minimálbér és a garantált bérminimum 8, illetve 12%-os emelése, a költségvetési szféra egyes területeit, továbbá bizonyos állami közszolgáltató cégek munkavállalóit érintő bérrendezések befolyásolták.

2018. júniusban a teljes munkaidőben alkalmazásban állók nemzetgazdasági szintű **bruttó átlagkeresetének**¹⁶ összege 329 600 forint volt, ez 11,2%-os növekedést jelentett az előző év júniusához viszonyítva. A családi adókedvezmény figyelembevételével a **nettó átlagkereset** 227 700 forintra becsülhető, míg a családi adókedvezmény nélkül számolt nettó átlagbér – szintén 11,2%-os emelkedés mellett – 219 200 forint volt.

2018 I. félévében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók nemzetgazdasági szinten átlagosan **bruttó** 324 400 forintot kerestek, 11,9%-kal többet az egy évvel korábbinál. A **nettó átlagkereset** családi adókedvezménnyel korrigált összege 224 300 forintra becsülhető, a kedvezmény nélküli nettó kereseti átlag pedig ugyancsak 11,9%-kal, 215 700 forintra emelkedett. 2018-ban a családi adókedvezmény a kétgyermekes családok esetében tovább nőtt, pozitívan befolyásolva nettó keresetük nagyságát és változását.

A **közfoglalkoztatottak nélküli bruttó és nettó átlagkereset** azonos mértékben, 10,9%-kal volt magasabb a 2017. I. félévinél. Ezen belül a **vállalkozásoknál** alkalmazásban állók átlagosan havi nettó 224 100 forintot kerestek, 10,6%-kal többet az egy évvel korábbinál. A **költségvetés** területén a nettó átlagkereset összege egy év alatt 12,1%-kal, 228 200 forintra nőtt, miközben a **nonprofit szervezeteknél** dolgozók 199 300 forintos átlagbére 10,5%-kal volt több, mint a 2017. I. félévi.

10. tábla

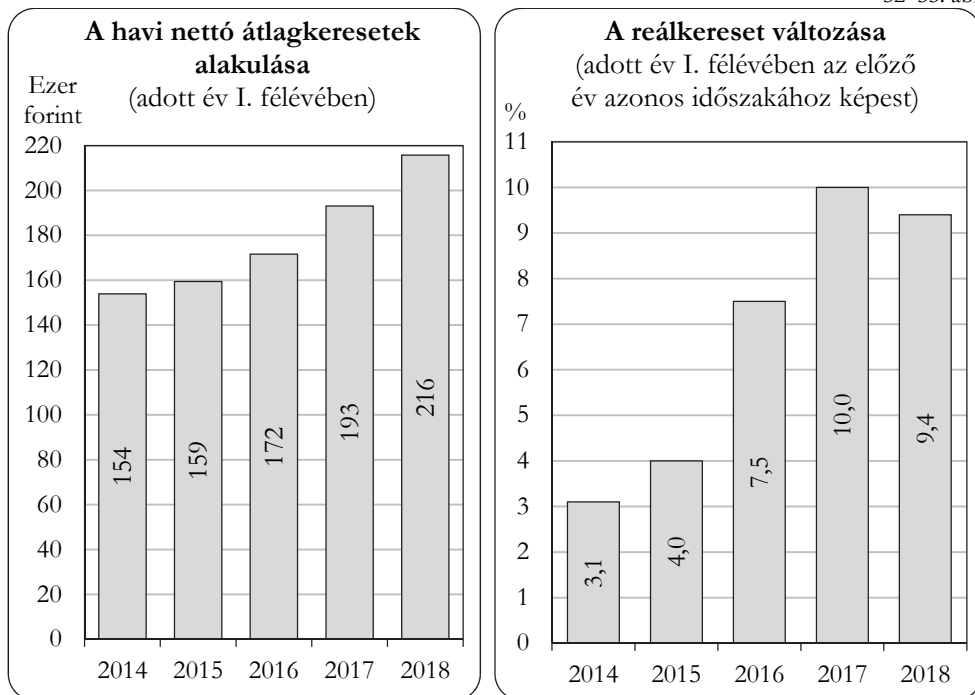
A nettó átlagkeresetek alakulása, 2018. január–június

Megnevezés	Összesen		Közfoglalkoztatás nélkül	
	forint	változás az előző év azonos időszakához képest, %	forint	változás az előző év azonos időszakához képest, %
Versenyszféra	223 600	10,7	224 100	10,6
Költségvetés	201 900	14,9	228 200	12,1
Nonprofit szervezetek	184 200	10,7	199 300	10,5
Nemzetgazdaság összesen	215 700	11,9	224 100	10,9
Ebből: közfoglalkoztatott	54 700	0,5	X	X

A fogyasztói árak 2,3%-os emelkedése mellett a – családi adókedvezmény nélküli – **keresetek vásárlóereje** 9,4%-kal volt magasabb a 2017. I. félévinél.

¹⁶ A legalább öt főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél. A Központi Statisztikai Hivatal az adatok pontosságának és minőségének további javítása érdekében változtatott az intézményi munkaügy-statisztikai adatgyűjtési rendszer [módszerében](#).

32–33. ábra

A költségvetési szférában és a nonprofit szervezeteknél a foglalkoztatottak érintett köre, mintegy 80 ezer fő – a 2011–2012. évi adó- és járulékváltozások ellentételezését szolgáló – a keresetbe nem tartozó **kompenzációban** részesült, átlagosan bruttó 8400, illetve 7400 forint juttatást kaptak 2018 I. félévében.

A **nemzetgazdasági ágak** kereseti rangsorában változatlanul a pénzügyi szolgáltatás, valamint az információ és kommunikáció területét jellemezte a legmagasabb nettó átlagkereset, ennek összege (411 és 374 ezer forint) 91 és 74%-kal meghaladta a nemzetgazdasági átlagot. Ezzel szemben a legkevesebbet a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátásban és a humán-egészségügyi, szociális ellátásban munkát vállalók kerestek: a 138 ezer és a 141 ezer forintos nettó bér az átlagnál 36 és 35%-kal volt kevesebb. A nemzetgazdaság mindegyik ágában nőttek a nettó átlagkeresetek az előző év azonos időszakához képest. Kiemelkedő, 18 és 16%-os béremelkedés a humán-egészségügyi, szociális ellátás és az ingatlanügyletek területén történt. Ezzel szemben a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység és a pénzügyi szolgáltatás ágat jellemezte a legkisebb (7,4 és 7,6%-os) bővülés. A többi területen 8,3–15% között alakult a bérnövekedés.

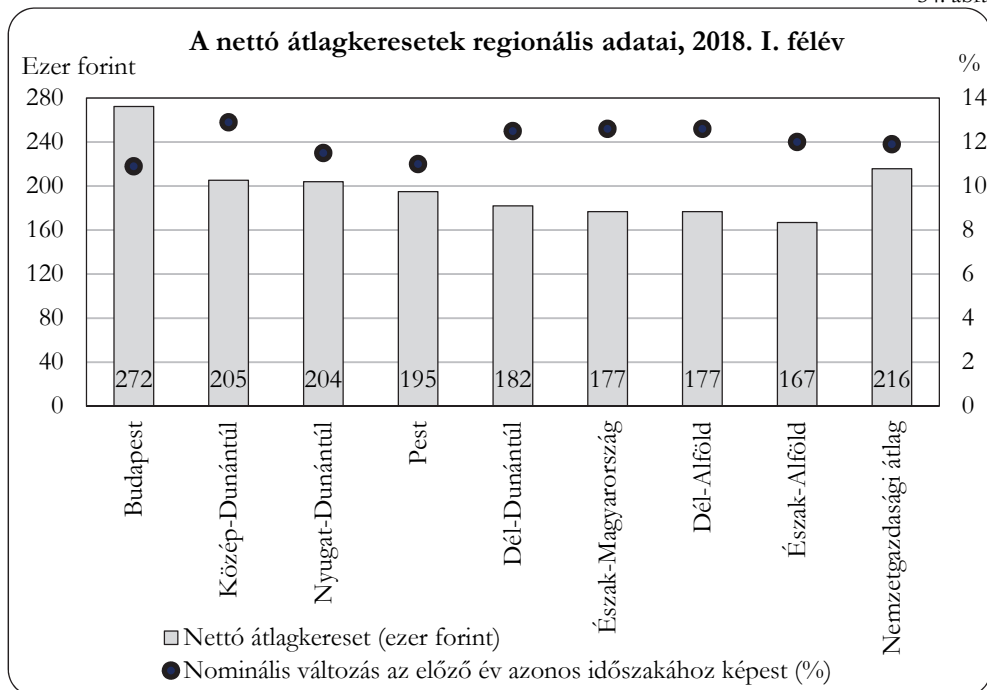
2018 I. félévében a **rendszeres** (prémium, jutalom, egyhavi külön juttatás nélküli) **havi bruttó átlagkereset** 301 800 forintot tett ki, 11,4%-kal többet az egy évvel

korábbinál. Ezen belül a versenyszférában 10,6, a költségvetésben 13,3% volt a rendszeres havi bruttó átlagkeresetek növekedése az előző év azonos időszakához viszonyítva. (A költségvetési intézményeknél alkalmazásban állók – közfoglalkoztatottak nélküli – rendszeres bére 10,5%-kal emelkedett.)

A nemzetgazdasági szintű, átlagos **havi bruttó munkajövedelem** 339 900 forintot kitevő összege 11,9%-kal múlta felül az egy évvel korábbit. A havi kereseten felüli egyéb pénzbeli, illetve természetbeni juttatások (jubileumi jutalom, étkezési térítés, lakhatási támogatás, munkába járással kapcsolatos költségtérítések) a munkajövedelem 4,6%-át tette ki, ez megegyezett a 2017. I. félévivel. A munkajövedelem kereseten felüli része a közigazgatás területén volt a legmagasabb (7,8%), a legalacsonyabb pedig az oktatásban és az építőiparban (egyenként 2,3%).

2018 I. félévében mindegyik **régióban** jelentős mértékben (10,9–12,9%) emelkedtek a nettó átlagkeresetek az előző év azonos időszakához képest. A legnagyobb mértékben Közép-Dunántúlon nőttek a bérek, ugyanakkor a növekedés Budapesten, Pesten és Nyugat-Dunántúlon elmaradt a nemzetgazdaság 11,9%-os átlagától. A nettó kereset összege Budapesten kiemelkedő volt (272 300 forint), 105 ezer forinttal több, mint a legalacsonyabb, észak-alföldi régiós érték (166 800 forint). Éves összehasonlításban a kereseti különbség (8300 forintos) növekedése volt megfigyelhető – ugyancsak ebben – a két szélsőértékű régió vonatkozásában.

34. ábra

Személy sérüléses közúti közlekedési balesetek

A 2018 I. félévében történt 7570 személy sérüléses **közúti közlekedési balesetben** több mint 10 ezren sérültek meg, közülük 286-an életüket veszítették, 2411-en súlyosan, 7380-an könnyebben sérültek meg. A balesetek száma 4,8, a sérülteké 5,2%-kal magasabb volt, mint az előző év azonos időszakában. A súlyos sérüléssel járó balesetek száma ugyan kevesebb lett (1,4%-kal), azonban mind a halálosaké (3,7%), mind a könnyű sérüléssel járóké (7,7%) emelkedett.

A balesetek döntő többsége (92%) járművezetők hibájából történt. Az esetek harmadában a sebesség nem megfelelő megválasztása, negyedében az elsőbbség meg nem adása volt a kiváltó ok. Az előbbi ok miatti balesetek száma 2017 azonos időszakához képest 8,8, az utóbbi miattiaké 9,4%-kal emelkedett.

A balesetek 65%-át személygépkocsit, 9,0%-át tehergépkocsit vezetőik, tizedét pedig kerékpárosok okozták. A balesetek 3,8%-át okozó segédmotoros kerékpárt vezetőik közel nyolcadával több balesetet okoztak, mint az előző év azonos időszakában.

A balesetek 8,5%-át okozták ittas állapotban, a 647 ilyen balesetben 794-en sérültek meg. Az esetek 54%-ában személygépkocsit vezetőik, 23%-ában kerékpárosok közlekedtek alkohol fogyasztása után. Az ittas kerékpárosok által okozott balesetek száma az előző év azonos időszakához képest közel negyedével emelkedett. A segédmotoros kerékpárt vezetőik az általuk okozott összes baleset 23, a kerékpárosok 19%-ában álltak alkohol befolyása alatt.

FÜGGELÉK

A TEÁOR'08 nómenklatúra szerinti nemzetgazdasági ágak teljes és a tájékoztatásban előforduló közérthető, rövid megnevezései

Teljes megnevezés, TEÁOR'08		Rövid megnevezés	
A	Mezőgazdaság, erdőgazdaság, halászat	A	Mezőgazdaság
B	Bányászat, kőfejtés	B	Bányászat
C	Feldolgozóipar	C	Feldolgozóipar
D	Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	D	Energiaipar
E	Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, kármentesítés	E	Víz- és hulladékgazdálkodás
F	Építőipar	F	Építőipar
G	Kereskedelem, gépjárműjavítás	G	Kereskedelem
H	Szállítás, raktározás	H	Szállítás és raktározás
I	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	I	Vendéglátás
J	Információ, kommunikáció	J	Információ és kommunikáció
K	Pénzügyi, biztosítási tevékenység	K	Pénzügyi szolgáltatás
L	Ingatlanügyletek	L	Ingatlanügyletek
M	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	M	Tudományos és műszaki tevékenység
N	Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	N	Adminisztratív szolgáltatás
O	Közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	O	Közigazgatás
P	Oktatás	P	Oktatás
Q	Humán egészségügyi, szociális ellátás	Q	Egészségügyi szolgáltatás
R	Művészet, szórakoztatás, szabadidő	R	Művészet és szabadidő
S	Egyéb szolgáltatás	S	Egyéb szolgáltatás
T	Háztartás munkaadói tevékenysége, termék előállítása, szolgáltatás végzése saját fogyasztásra	T	Háztartások tevékenysége
U	Területen kívüli szervezet	U	Területen kívüli szervezet

Készült a Központi Statisztikai Hivatal Tájékoztatási igazgatóságán,
a Szakstatisztikai igazgatóság közreműködésével

Felelős kiadó:

Dr. Vukovich Gabriella elnök

Vezető szerkesztő:

Novák Géza osztályvezető

Készítették:

Herzog Tamás, Hidas Zsuzsanna
Jávorszky Anikó, Kelemen Nóra, Kovács Andrea, Kovács Krisztián,
Novák Zoltán, Nyakacska Mária, Varsányi Tamás

A KSH honlapján az adatbázisban és a kész táblarendszerekben folyamatosan frissülnek az adatok,
valamint elérhetők a szakstatisztikánkénti részletes módszertani információk.

A honlap elérhetősége: www.ksh.hu

Kész táblák: Adatok menü, Táblák (STADAT) almenü

Adatbázis: Adatok menü, Tájékoztatási adatbázis almenü

Módszertani információk: Adatok menü, Módszertani információk(metaadatok) almenü

kommunikacio@ksh.hu

345-6789 (telefon), 345-6788 (fax)